

Var står Sverigedemokraterna?

En fallstudie av Sverigedemokraternas politiska positionering
i en multidimensionell kontext

Abstract

This study aims to examine whether the Swedendemocrats has moved into the mainstream in the timeframe of 2010 to 2019. Based on the theoretical framework presented in Akkerman et al. (2016) and its methodological approach, the study analyzes the Swedendemocrats through the three dimensions that refers to mainstreaming. The Swedendemocrats are then examined on basis of position blurring in multidimensional party competition and discuss whether the party have engaged in such strategy. The theory of position blurring argues that radical right-winged parties strategically blur their position on economic issues, while upholding a clear stance on issues such as anti-immigration. Based on material gathered from Chapel Hill Expert Survey, Comparative Manifesto Project and the party's own election manifestos, the conclusion of this study is that the Swedendemocrats have not moved into the mainstream, and it can be argued that party have engaged in a position blurring-strategy.

Nyckelord: Sverigedemokraterna, Mainstream, Position Blurring, Mainstream-partier, Politiskt beteende.

Antal ord: 9272

Innehållsförteckning

1	Inledning	1
1.1	Introduktion	1
1.2	Syfte och frågeställning	2
2	Tidigare forskning.....	3
2.1	Radikala och populistiska högerpartier och mainstreaming.....	3
2.2	Radikala högerpartier och ”position blurring”	6
3	Teori	10
3.1	Dimensioner av mainstreaming	10
3.1.1	Radikalitet.....	10
3.1.2	”Nicheness”	11
3.1.3	Anti-etablissemangmässiga attityder	11
3.2	Förklaringar för mainstreaming.....	11
3.3	”Issue introduction” och ”position blurring”	13
3.3.1	”Issue introduction”	13
3.3.2	”Position blurring”.....	13
3.4	Hypoteser.....	14
4	Metod och material	17
4.1	Forskningsdesign	17
4.1.1	Fallstudie	17
4.2	Operationaliseringar	18
4.2.1	Operationaliseringar av dimensioner av mainstreaming	18
4.2.2	Operationalisering av ”issue introduction” och ”position blurring”.....	20
4.3	Material.....	21
4.3.1	Chapel Hill Expert Survey.....	21
4.3.2	Comparative Manifesto Project	21
4.3.3	Sverigedemokraternas valmanifest.....	22
4.4	Avgränsningar	22
4.5	Reliabilitet och validitet.....	23
5	Resultat och analys.....	25
5.1	Mainstreaming	25

5.1.1	Radikalitet.....	25
5.1.2	”Nicheness”	27
5.1.3	Anti-etablissemangmässiga attityder	29
5.1.4	”Issue introduction”	30
5.1.5	”Position Blurring”	31
6	Slutsatser	37
6.1	Har Sverigedemokraterna mainstreamats?	37
6.1	Har Sverigedemokraterna engagerat i en ”position blurring”-strategi?	38
7	Slutdiskussion	39
8	Referenser	40
9	Bilagor	42

1 Inledning

1.1 Introduktion

Inför varje riksdagsval i Sverige presenterar de svenska partierna sina valmanifest och således de frågor de prioriterar och vill driva framåt på den politiska arenan. I en representativ demokrati fungerar partierna som den demokratiska länken för väljare, och det är de frågor de väljer att driva som ska representera befolkningens vilja. Politiska sakfrågor spelar därför en stor roll för väljarnas partival. Vid riksdagsvalet 2010 tog sig det radikala och populistiska högerpartiet Sverigedemokraterna över röstspärren med 5,7% i väljarstöd, och har sedan dess endast växt sig starkare med 17,53% vid valet 2018 och blev därmed Sveriges tredje största parti (Valmyndigheten, 2019, 2021). Det blir därför intressant att undersöka hur Sverigedemokraternas politik kan ha förändrats under sin tid som riksdagsparti, och hur de som parti strategiskt agerar för att öka sitt väljarstöd ytterligare.

I boken “Radical right-wing populist parties: Into the mainstream?” av Tjistik Akkerman, Sarah L. de Lange och Mattijs Rooduijn (2016) diskuteras det hur radikala och populistiska högerpartier i Västeuropa har fått ökat väljarstöd, och i vissa fall är delaktiga i regeringsbildningar. Med denna grund avser författarna att kvantitativt studera huruvida dessa partier har lämnat sin radikala och populistisk profil, och börjat föra politisk diskurs som mer och mer liknar mainstream. Med mainstream menar författarna en politik där liknande och flera sakfrågor lyfts av den övergripande andelen av partierna i parlamentet, varav inget radikalt ställningstagande vid dessa frågor tas. Indikatorerna för mainstreaming enligt författarna är moderering av radikala ställningstagande, bredare politisk profil och nedtoning av populistisk diskurs. Slutsatsen som författarna presenterar är att dessa partier knappt har mainstreamats men att fallstudier krävs för att studera detta ytterligare. Det blir därför relevant att nyttja den studie som utförs i denna bok, och

applicera den på Sverigedemokraterna som fall i syfte av att undersöka huruvida partiet börjar bli mer mainstream (Akkerman et al. 2016, s. 1, 10, 47–48).

Författarna tar avstamp i att radikala och populistiska högerpartier inkluderar och lyfter fler ekonomiska frågor kan bevisa att partierna börjar föra en mer mainstream-politik (Ibid. s.10). Jan Rovny argumenterar däremot i sin artikel "Where do radical right parties stand? Position blurring in multidimensional competition" (2013) att dessa partier medvetet och strategiskt inte tar ett tydligt ställningstagande vid ekonomiska frågor, och engagerar i en strategi som Rovny refererar till som "position blurring". Att mäta vad radikala och populistiska högerpartier börjar ta för ställning vid ekonomiska frågor genom att studera deras valmanifest kan därför vara problematiskt att mäta, eftersom partierna inte har en tydlig ståndpunkt.

1.2 Syfte och frågeställning

Syftet för denna studie blir därför att undersöka om Sverigedemokraterna har mainstreamats, samt om de har engagerat i en "position blurring"-strategi. Denna studie kommer därför vara teoriprovande såväl som teorikonsumerande. Först och främst kommer den teori och det metodologiska förhållningssättet som presenteras i Akkerman nyttjas, sedan kommer det teoretiska ramverk som presenteras i Rovny att tillämpas. Frågeställningarna blir därför;

- Har Sverigedemokraterna mainstreamats?
- Har Sverigedemokraterna engagerat i en "position blurring"-strategi?

2 Tidigare forskning

2.1 Radikala och populistiska högerpartier och mainstreaming

Boken “Radical right-wing populist parties: Into the mainstream?” av Tjstke Akkerman, Sarah L. de Lange och Mattijs Roodujin (2016) diskuterar hur radikala och populistiska högerpartier har i Västeuropa fått ett ökat elektoralt stöd sedan 1990-talet. Det ökade stödet ha lett till att många av dessa partier har ingått regering, eller agerat som ett stödparti åt en minoritetsregering. Baserat på denna utveckling ämnar författarna att kvantitativt undersöka huruvida dessa partier har börjat mainstreamats. I bilaga sex presenteras de partier som inkluderas och deras genomsnittliga valresultat under studiens tidsavgränsning (1990 – 2015). Författarna nämner att centralt till deras teori är att de definierar partier som strategiska aktörer som adapterar sitt förhållningssätt utefter interna och externa omständigheter. Författarna bygger sin studie på inclusion-moderation teorin, som syftar på att genom deltagande i demokratiska institutioner justerar partierna sin radikala och populistiska diskurs. Vidare presenterar författarna att två förklaringar för modererande effekter av deltagande i demokratiska institutioner som de bygger vidare på (Akkerman et al. 2016 s. 1–4).

Den första förklaringen, som bygger på Downs (1957), är att partier som deltar i det elektorala spelet kommer att moderera sin politik till median väljaren i syfte av att vinna fler röster. Detta över tid resulterar i att partierna kommer överge sin snäva ideologiska profil och istället bredda den. Den andra förklaringen är att populistiska partier som ingår i en koalitionsregering eller vill ingå i en kommer att behöva samarbeta med andra partier i parlamentet och därför ändra sin radikala politik. Västeuropeiska demokratier kantas ofta av flerparti-system vilket kräver att partier kan tvingas ingå koalitioner för att kunna utöva sin politik. De radikala partierna justerar då sin politiska agenda så att den blir mer

lik mainstream-högerpartier eftersom dessa kan vara potentiella koalitionspartners (Ibid, s.1–4).

Vidare presenterar författarna sin definiering av radikala och populistiska högerpartier är partier vars ideologi inkluderar auktoritärism, nativism och populistiska kännetecken, samt nationalism och främlingsfientlighet. Sverigedemokraterna bedömer författarna som ett sådant parti. Mainstreampartier inkluderar kristdemokratiska, konservativa, socialdemokratiska och liberala. Dessa partier har en central position på den traditionella höger-vänster skalan och lägger stor vikt vid ekonomiska frågor (Ibid, s.4–7). Baserat på det som kännetecknar mainstreampartier presenterar författarna de icke-mainstream attributen av radikala och populistiska högerpartier. Dessa är;

1. Programmatiska ideologiska profiler som håller en radikal ställning. Deras ställningstagande vid kulturella frågor är radikala medan vid ekonomiska frågor är de mer centrala på den traditionella höger-vänster skalan.
2. Programmatiska ideologiska profiler som lägger större betoning vid kulturella frågor, som immigration, än ekonomiska.
3. En anti-etablissemangmässig attityd, det vill säga att de ständigt kritiserar mainstream-partiernas förmåga att representera nationens intressen och för en populistisk diskurs (Ibid, s.7–8).

Dessa attribut bygger författarna sedan vidare på och benämner de som dimensioner av mainstreaming. Dessa dimensioner presenteras utförligare vid 3.1. För att mäta dessa dimensioner och på så sätt undersöka huruvida radikala och populistiska högerpartier blivit mer mainstream, använder författarna sig av Chapel Hill Expert Survey (CHES), Comparative Manifesto Project (CMP) och framträdandet av ”populistiska” ord i valmanifest. CHES används för att mäta den första dimensionen, då författarna ämnar för att undersöka om det radikala ställningstagandet vid kulturella kan ha förändrats samt hur ställningstagandet vid ekonomiska frågor ser ut. CMP används för att undersöka ifall partierna har börjat lägga större betoning vid ekonomiska frågor. CMP mäter framträdandet av frågor i valmanifest, vilket blir relevant då författarna syftar på att undersöka om framträdandet av andra frågor ökat snarare än ställningstagandet vid frågor. Analys av den tredje dimensionen, anti-etablissemangmässiga attityder, mäts genom att författarna presenterar en ordlista av ”populistiska” ord, som de sedan undersöker ifall

framträdandet av dessa har minskat eller ökat över tid (se bilaga ett för ordlista) (Ibid, s.32–39).

Vid analysen av första dimensionen visar författarna att partierna inte har modererat sitt radikala ställningstagande vid kärnfrågor som immigration. Istället noterar författarna att partierna genomsnittligt blivit mer radikala vid denna fråga över tid och att det inte finns någon indikation att radikala och populistiska höger partier blir mindre radikala (Ibid, s.39–41).

Vidare vid den andra dimensionen nämns det att tidigare forskning visar att radikala och populistiska högerpartier lägger större vikt i deras valmanifest på kulturella frågor än ekonomiska. Detta innebär att deras politiska profil skiljer sig från mainstream-partier, eftersom dessa lägger större vikt vid ekonomiska frågor. Däremot vid mätningen av mainstreaming vid denna dimension visar författarna att betoningen vid kulturella och ekonomiska frågor skiljer sig för de radikala och populistiska högerpartier som inkluderats i studien. Det vill säga att det inte går att urskilja någon trend huruvida dessa partier breddar sina politiska profiler och lägger mer fokus vid ekonomiska frågor eller upprätthåller sitt radikala ställningstagande vid kulturella frågor. Författarna noterar att dessa partier kan ha ändrat sin politiska profil, men de har varken blivit mer mainstream eller mindre radikala i förhållande till andra partier i parlamentet. Analysen visar däremot att vissa partier tillfälligt har fört en mer mainstream-politik, ofta under en mandatperiod. Detta skedde innan nationella val och innan partierna agerade som stödpartier till en minoritetsregering eller själva deltog i en regeringskoalition. Samtidigt visade det även att partierna återigen förde en mer radikal politik efter eller under detta deltagande. Författarna syftar därför på att deltagande i regeringsbildning kan leda till en tillfällig mainstreaming av radikala och populistiska högerpartiers politik (Ibid, s.42–45).

Författarna nämner vid den tredje dimensionen att sina förväntningar är att radikala och populistiska partier har tonat ner sina anti-etablissemangsmässiga attityder. Detta är på grund av att dessa partier har en tendens att anklaga de etablerade partierna i parlamentet och den politiska eliten för att inte kunna representera väljarnas intressen, som de själva anser sig kapabla till att göra. Författarna menar att ju mer dessa partier deltar i den elektoralarenan, desto mer blir de själva en del av den politiska eliten som de kritiserar. Det blir därför svårt för partierna att upprätthålla en anti-etablissemangsmässig attityd.

Analysen de presenterar visar däremot, tillskillnad från författarnas förväntningar, att partiernas anti-etablissemangmässiga attityder har istället ökat och dess populistiska diskurs har intensifierat (Ibid, s.45–47).

De slutsatser författarna drar är att radikala och populistiska högerpartier inte har blivit mer mainstream. Vid den första dimensionen har partierna radikaliserats vid sina kärnfrågor som immigration. Slutsatsen vid den andra dimensionen är tvetydlig, eftersom partierna genomsnittligt lägger mer fokus vid ekonomiska frågor, men betoningen vid de kulturella frågorna har samtidigt intensifierats. Mainstreaming vid denna dimension anser författarna sker när dessa partier deltar i en koalitionsregering, eller vill framstå som en potentiell koalitionspartner. Författarna drar slutsatsen att mainstreaming vid den tredje dimensionen inte skett, eftersom partierna har accelererat sin populistiska diskurs. Författarna nämner dock att då detta är en kvantitativ studie krävs det fallstudier för att undersöka huruvida detta forskningsproblem ytterligare, vilket denna studie ämnar göra (Ibid, s.47–48).

2.2 Radikala högerpartier och ”position blurring”

Jan Rovny diskuterar i sin artikel “Where do radical right parties stand? Position blurring in multidimensional competition” (2013) hur radikala högerpartier använder sig av ”position blurring”, en strategi där de medvetet undviker att ta ett ställningstagande vid vissa frågor. Detta argument motsäger sig ”spatial theory” som konceptualiserar att politisk konkurrens är att partier aktivt tar ställning i frågor, medan Rovny syftar på att partier medvetet och strategiskt inte tar en tydlig ställning. Rovny menar att det politiska spelet är multidimensionellt och radikala partier har tydliga ställningstaganden vid deras primära fråga, medan vid sekundära frågor är det oklart vad partiet har för ställning. Rovny utför en kvantitativ studie där han undersöker 17 radikala högerpartier i nio västeuropeiska länder, där materialet för studien är valmanifest, partiers politiska ställningstagande och väljarpreferenser i publika opinionsmätningar (Rovny 2013, s.1–2).

Rovny har ett tillvägagångssätt som undersöker hur politisk konkurrens sker på ett multidimensionellt plan. Detta tillvägagångssätt förstår hur politisk konkurrens sker som en tävling över närvaron av frågor i en multidimensionell kontext, där partier ständigt och strategiskt söker att ändra strukturen av konkurrensen till deras förmån. Rovny argumenterar för att partikonkurrens kan delas in i två olika dimensioner, den ekonomiska och icke-ekonomiska. Den ekonomiska dimensionen syftar på frågor som handlar om ekonomi, medan den icke-ekonomiska dimensionen är mer abstrakt och handlar om frågor kring immigration, religiösa värden och livsstil. Mainstream-partier lägger större betoning vid den ekonomiska dimensionen och har ett tydligt ställningstagande, då detta är dessa partiers primära dimension. Radikala partier däremot lägger större betoning och tydligt ställningstagande vid den icke-ekonomiska dimensionen, medan vid deras sekundära dimension (ekonomiska) menar Rovny att de strategiskt undviker att ta ställning. Detta multidimensionella tillvägagångssätt har två teoretiska aspekter, "issue introduction" och "position blurring". Den första aspekten, "issue introduction", handlar om att introducera nya frågor till den politiska arenan och i syfte av att ändra den politiska konkurrensen till sin förmån. Den andra aspekten, "position blurring", handlar om hur partier strategiskt inte ger ett ställningstagande vid vissa dimensioner i den multidimensionella politiska konflikten. De uppvisar istället motsägelsefulla eller ambivalenta ståndpunkter vid denna dimension. Dessa teoretiska aspekter presenteras utförligare under punkt 3.2 (Ibid, s. 5–6, 8).

För att undersöka detta kombinerar Rovny data hämtat från European Social Survey, 2006 (ESS), World Values Surveys 1999–2000, European Election Study 2004 och International Social Survey Program för att undersöka väljarpreferenser. Detta är för att kunna analysera hur väljarna uppfattar partiets ståndpunkter vid politiska frågor, då om väljare har en tvetydig uppfattning om partiets ståndpunkt kan det argumenteras för att ett parti har engagerat i en "position blurring"-strategi. För att undersöka framträdandet av frågor i valmanifest använder Rovny data hämtat från CMP. Detta är i syfte av att se hur framträdandet av den ekonomiska- och icke-ekonomiska dimensionen kan skilja sig för partier. Rovny använder även data hämtat från CHES för att studera hur partiets politiska ställningstagande vid olika frågor kan ha förändrats över tid. Rovny delar även partier i fyra kategorier, där Moderaterna delas in i "Major Right", Socialdemokraterna "Major Left", Vänsterpartiet "Radical Left". För den fjärde kategorin, "Radical Right"

inkluderas inget svenskt parti. ”Major Left/Right” representerar mainstream-partier medan ”Radical Left/Right” representerar radikala partier. Detta är för att kunna komparativ analys hur partierna kan skilja sig åt (Ibid, s.8–9).

Rovny presenterar stöd för att väljare hos radikala högerpartier har en större variation kring uppfattning om vad partiet har för ståndpunkt vid frågor i den ekonomiska dimensionen, än vad väljare för mainstream-partier har. Studien visar även stöd för att framträdandet av ekonomiska och icke-ekonomiska frågor skiljer sig för radikala partier och mainstream-partier. Mainstream-partier tillägnar cirka 30% av deras valmanifest till ekonomiska såväl som icke-ekonomiska frågor, med en någorlunda starkare betoning vid ekonomiska frågor. Radikala partier tillägnar däremot genomsnittligt cirka 40% av deras valmanifest till endast icke-ekonomiska frågor, medan 22% av valmanifestet tillägnas till ekonomiska frågor. Radikala partier tillägnar alltså nästan dubbelt så mycket i deras valmanifest till icke-ekonomiska frågor än mainstream-partier. Rovny presenterar även stöd för att radikala högerpartiers ställningstagande vid icke-ekonomiska frågor är ständig vid flera datakällor och över tid, medan deras ställningstagande vid ekonomiska frågor differentieras. Detta menar Rovny tyder på att partierna medvetet undviker att ta ett tydligt ställningstagande vid dessa frågor (Ibid, s.11, 17).

Rovny drar slutsatserna att radikala högerpartier introducerar nya frågor som anti-immigration, i syfte av att rubba konkurrensen i det politiska systemet. Tidigare forskning nämner Rovny har visat att ”position blurring” i endimensionella kontexter har varit kostsam för partier, men att undersöka det i en multidimensionell kontext har visat att det kan vara en gynnsam strategi för partier att engagera sig i, synnerligen för radikala högerpartier. Detta menar Rovny beror på att det oklara ställningstagandet vid ekonomiska frågor attraherar en bredare väljargrupp (Ibid. s.20).

2020 publicerade Rovny tillsammans med Jonathan Polk studien “Still Blurry? Economic Saliency, position and voting for radical right parties in Western Europe” som undersöker om ”position blurring” fortfarande är ett fenomen i västeuropeiska demokratier. Studien inleds med att förklara att radikala höger partier är djupt investerade i den icke-ekonomiska dimensionen, och specifikt immigrationsfrågan eftersom denna har en central roll i dess politiska profil och identitet. Författarna nämner även att tidigare litteratur som undersöker radikala högerpartier förväntar sig att de håller en extrem-höger

positionering vid ekonomiska frågor, men senare forskning visar att de egentligen håller en central positionering. Forskningen visar även att de börjar röra sig mer mot vänster, eftersom de börjar att föreslå traditionella vänster-ekonomiska frågor eller välfärdschauvinistiska förslag. Författarna förväntar sig därför att radikala högerpartier lyfter ekonomiska frågor mer än vad de tidigare gjort, och dessa är traditionella vänsterfrågor. Författarna förväntar sig dock även att partierna kommer bibehålla en otydlighet vid den ekonomiska dimensionen genom att samtidigt presentera traditionella högerfrågor. (Rovny et al. 2020, s.250–251).

Författarna nämner även en intervju med Sverigedemokraternas partiledare Jimmie Åkesson (16-08-18, Sveriges Radio) där han får svara på varför väljare ska rösta på Sverigedemokraterna, och svarar då att hans parti är Sveriges anti-immigrationsparti. Vid frågan om att placera partiet på traditionella höger-vänster skalan svarade Åkesson att han inte gillade den skalan. Han nämner att han antar att den refererar till välfärd och ekonomi, och att han isåfall skulle placera partiet i mitten och möjligtvis till vänster. I denna intervju utmärks Sverigedemokraternas tydliga ställningstagande vid immigrationsfrågan men vaga ställningstagande vid frågan relaterad till ekonomi (Ibid. s.258–259).

Genom att använda data från CHES och CMP presenterar Rovny et al. att framträdandet av ekonomiska frågor hos radikala högerpartier har ökat, men de är inte lika mycket framträdande som hos ”major parties”. Även genom att analysera standardavvikelsen när politiska experter (CHES) ska placera olika partifamiljer vid ekonomiska frågor, återfinns en svagare enhällighet mellan experterna hos radikala högerpartier. Detta argumenterar författarna tyder på att dessa partier engagerat i en ”position blurring”-strategi (Ibid. s.254).

3 Teori

3.1 Dimensioner av mainstreaming

Dessa tre dimensioner, radikalitet, ”nicheness”, och anti-etablissemangmässiga attityder (presenterades vid 2.1) kommer analyseras och operationaliseras för att undersöka Sverigedemokraterna utifrån Akkerman et al. och dess teoretiska ramverk samt metodologiska förhållningssätt. Författarna presenterar även en fjärde dimension av mainstreaming men som de inte inkluderar i sin studie. Den fjärde dimensionen, som handlar om huruvida dessa partier har försökt tona ner sitt ”extremistiska”-rykte, kommer därför att inte heller att inkluderas här (Akkerman et al. 2016. s.8).

3.1.1 Radikalitet

Radikala partier kommer ha ett radikalt ställningstagande på frågor som är kulturella samt nära dess ideologi, som exempelvis immigration, och denna politiska positionering är långt ifrån den genomsnittliga i parlamentet. Samtidigt har partierna ett mer centralt ställningstagande vid traditionella ekonomiska frågor. Indikation för mainstreaming vid denna dimension är att partiets ställningstagande vid dess primära fråga modererats och partiet intar en mindre radikal positionering. (Ibid. s.7–8, 10)

3.1.2 ”Nicheness”

Radikala partier har en nischad ideologisk och politisk profil, och lyfter därför färre frågor som anti-immigration och betonar innebörden av dessa ännu mer än andra partier. Detta är även frågor som inte hör hemma på den traditionella höger-vänster skalan. De deltar alltså i den politiska konkurrensen över ett få antal kulturella frågor, medan de ekonomiska frågorna är sekundära i deras politiska diskurs. Indikation för mainstreaming vid denna dimension är att partierna breddar sin politiska profil och ökar inkluderandet samt betoningen av ekonomiska frågor i sina valmanifest (Ibid, s.7–8, 10).

3.1.3 Anti-etablissemangmässiga attityder

Radikala partier kännetecknas av deras anti-etablissemangmässiga attityd och för en politisk diskurs att den politiska mainstream eliten inte representerar folkets sanna vilja som de själva anser att de kan göra. Eftersom partiet själva inte är en del av den etablerade eliten har de fler möjligheter att öppet kritisera den, medan partier som regelbundet alternerar mellan regerings- och oppositionsparti inte har det. Partierna anklagar den elitistiska delen av det demokratiska systemet, men inte det demokratiska system självt eftersom det är inom det partiet verkar. Indikationen för mainstreaming vid denna dimension är att partiet reducerar sin populistiska diskurs (Ibid. s.7–8, 10).

3.2 Förklaringar för mainstreaming

Akkerman et al. argumenterar för att skiftningar i möjligheter för radikala och populistiska partier inte kan förklara varför partiets beteende förändras. Partier är strategiska aktörer och reagerar till förändrade omständigheter, är medvetna till nya möjligheter, och bestämmer huruvida de ska adaptera sina nuvarande mål eller strategier utefter detta. Mainstreaming är därför en form av strategi, och är designad för att främja eftersträvandet för att nå regering (office-seeking), röster (vote-seeking), möjligheter till att utöva sin politik (policy-seeking), eller alla tre. Strategin kan vara en av de tre dimensioner som presenterades ovan, eller en kombination av alla. Förklaring för mainstreaming kan därför dras baserat på dessa mål (Akkerman et al. 2016, s.9, 14).

En förklaring för mainstreaming kan vara den ökade möjligheten att ingå i en regering eller att agera som stödparti till en minoritetsregering. Regeringsbildning i västeuropeiska demokratier kantas ofta av koalitionsregeringar vilket innebär att de politiska skillnaderna måste minskas mellan partier eller att kompromisser måste vidtas. För radikala och populistiska högerpartier kan detta innebära att de måste justera och moderera sin politiska agenda så att den är mer förenlig med kristdemokratiska, konservativa eller liberala partier, eftersom det är dessa partier de är mest troliga att samarbeta med vid en eventuell koalition. Radikala och populistiska högerpartier som endast agerar som stödpartier kan fortsätta att upprätthålla sina anti-etablissemangsmässiga attityd, medan om de är i regering minskar deras möjligheter att göra det. Detta är på grund av att de nu utgör den del av systemet eller eliten som de tidigare kritiserat. Denna strategi sker dock redan innan dessa partier agerar som stödparti eller är i regering, eftersom de sedan tidigare måste ha visat benägenhet för att justera sin radikala politik i syfte av att nå detta mål (Ibid, s. 14–15).

En snäv ideologisk och politisk profil kan vara en barriär för partier att nå sitt mål att bilda regering, med det kan samtidigt vara en gynnsam elektoral strategi. Att moderera sin politiska profil i syfte av att vara mer likt mainstream-partier kan därför vara elektoralt kostsamt för partiet, eftersom att differentiera sig från andra partier kan ge dem ett övertag vid vissa frågor. Författarna nämner att tidigare forskning visar att elektoral konkurrens över "niche"-frågor som immigration rör sig radikala och populistiska bort från en mainstream-positionering. Istället visar forskningen att mainstreampartier har radikaliserats vid denna fråga efter det starka elektoral stödet radikala och populistiska högerpartier. Det presenteras även att en stor del av dess väljare stödjer partierna just av dess policy agenda, vilket innebär att justera denna kan vara kostsamt för partiet (Ibid, s.13, 16).

Författarna diskuterar även interna och externa omständigheter som kan vara förklaringar för mainstreaming. Dessa kommer dock inte att inkluderas i denna studie eftersom det faller utanför denna studies omfång.

3.3 ”Issue introduction” och ”position blurring”

3.3.1 ”Issue introduction”

Den första teoretiska aspekt som presenteras i Rovnys artikel handlar om hur partier strategiskt introducerar nya frågor till den politiska arenan. Genom att presentera denna nya fråga och därför en ny dimension, kan partiet rubba den politiska balansen i systemet och nyttja detta till dess fördel. Det skapar en konkurrenskraftig ”niche” för partiet, där den har det huvudsakliga övertaget i frågan och dimensionen. Etablerade mainstream-partier med lång politisk historia kantas av organisatoriska strukturer vilket kan utgöra en barriär för dessa partier att introducera nya frågor. De måste finnas en enhetlighet för dessa partier vid frågor, eftersom partiet annars kan framstå kantas av osäkerhet eller konflikt inom partiet. Radikala högerpartier är däremot mindre åtstramade när det kommer till att introducera nya frågor, då de endast under en senare tid intagit den politiska arenan och ses fortfarande som ”outsiders” av den politiska eliten. De har även en mer centraliserad och hierarkisk organisatorisk struktur i partiet, vilket innebär att ”toppen” av partiet utgör det huvudsakliga beslutsfattandet istället för att det ska finnas en enhetlighet partimedlemmarna sinsemellan (Rovny 2013, s.5–6).

3.3.2 ”Position blurring”

Den andra teoretiska aspekten som presenteras är ”position blurring”, och handlar om att politisk konkurrens är multidimensionell. Med multidimensionell politisk konkurrens menas det att politiska frågor kan delas in i två dimensioner, ekonomiska och icke-ekonomiska, men med flera sakfrågor inom dessa två. I den ekonomiska dimensionen innefattas frågor som exempelvis marknadsekonomi och hör hemma på traditionella höger-vänster skalan, medan den icke-ekonomiska dimensionen är kulturella frågor som immigration och rättsstaten. ”Position blurring” är en strategi där partier medvetet inte

presenterar ett ställningstagande vid en dimension som är sekundära till dem. Radikala högerpartier investerar mer i den icke-ekonomiska dimensionen, eftersom denna dimension är dess primära. Vid den ekonomiska dimensionen presenterar de istället ambivalenta, vaga eller motsägelsefulla ställningstaganden. Syftet är att skymma partiets avstånd från väljarna och nå ut till en bredare grupp. ”Position blurring” kan däremot vara en kostsam strategi om den appliceras på alla sakfrågor, men i kontexten av multidimensionell konkurrens kan det vara gynnsamt att nyttja denna strategi genom att betona en tydlig ståndpunkt vid få frågor men samtidigt upprätthålla en otydlighet vid andra (Ibid, s.5–6).

”Position blurring” kan även ske i olika former. För det första kan partier undvika att ta ställning helt och hållet, och för det andra kan de (och mer frekvent) presentera vaga ställningstaganden vid sekundära dimensioner. Rovny ger exemplet att tidigare forskning visar att radikala högerpartier kopplar ihop låg beskattning och privatisering med ekonomisk protektionism, särskilt i vid agrikulturella frågor. Detta hänger inte ihop med den ideologiska profilen för radikala högerpartier, eftersom många partier förknippar låg beskattning och privatisering med ekonomisk liberalism. Detta menar Rovny visar att det finns en otydlighet kring vad radikala högerpartiers ståndpunkt är i dimensioner sekundära till dem, vilket är strategiskt och medvetet för dessa partier (Ibid, s.6).

3.4 Hypoteser

Vid detta avsnitt presenteras de hypoteser som härleds ur den teori och tidigare forskning som presenteras och redogjorts för ovan. Dessa hypoteser kommer sedan besvaras och vara vägledande i analysen.

H1: Sverigedemokraterna kommer ha modererat sitt radikala ställningstagande vid immigrationsfrågan över tid.

Denna hypotes ämnar undersöka den första dimensionen av mainstreaming. Resultatet i Akkerman et al. visade att radikala och populistiska höger partier inte har förändrat sitt ställningstagande vid frågor som är central i deras politiska och ideologiska. Denna studie ämnar däremot undersöka Sverigedemokraterna utifrån de förväntningar författarna presenterade, och huruvida de börjat föra mer mainstream-politik (Akkerman et al. 2016 s.10, 39).

H2: Sverigedemokraterna kommer ha ökat framträdande av ekonomiska frågor i deras valmanifest, men framträdandet är inte lika mycket som mainstream-partier.

H2 härleds ur Akkerman et al. teori om att radikala och populistiska partier har breddat sin politiska profil och inkluderar mer ekonomiska frågor, och avser därför att mäta den andra dimensionen av mainstreaming (Akkerman et al. 2016, s.7–8). Denna hypotes grundar sig även i Rovny et al. där en av förväntningarna för studien som presenteras är att framträdandet av ekonomiska frågor har ökat hos radikala högerpartier men förblir lägre än mainstream-partier (Rovny et al. 2020, s.251).

H3: Framkomsten av anti-etablissemangmässiga ord i Sverigedemokraternas valmanifest kommer ha minskat.

Denna hypotes ämnar undersöka den tredje dimensionen av mainstreaming och härleds ur Akkerman et al. Resultatet för denna dimension visade däremot att den populistiska diskursen hos radikala och populistiska högerpartier har accelererats, men eftersom denna studie ämnar undersöka Sverigedemokraterna som fall blir det därför relevant att använda Akkerman et al. ursprungliga förväntning vid denna dimension (Akkerman et al. s. 45–46).

H4: Sverigedemokraterna kommer vara det parti som skiljer sig mest i sitt ställningstagande vid immigrationsfrågan 2010 i jämförelse med mainstream-partier.

H4 härleds ur Rovnys teori om ”issue introduction”. Radikala högerpartier kommer att introducera nya frågor till den politiska arenan i syfte av att rubba balansen. Denna fråga är dess primära fråga och kommer skilja sig radikalt från mainstream-partier. (Rovny 2013, s. 5).

H5: Sverigedemokraterna kommer ha ett tydligt ställningstagande vid deras primära dimension, medan vid den sekundära kommer det återfinnas en tvetydighet.

H5 grundas i Rovnys teori om att radikala högerpartier kommer tydligt presentera ett ställningstagande vid sin primära dimension och frågor som är centrala till sin politiska profil. Ekonomiska frågor tillhör däremot den sekundära dimensionen och ställningstagandet vid dessa kommer vara tvetydiga (Ibid. s. 6).

H6: Vid ekonomiska frågor kommer Sverigedemokraterna hålla ett centralt ställningstagande på den traditionella vänster-höger skalan.

H6 härleds ur Rovny et al. där de presenterar att radikala högerpartier föreslår ekonomiska frågor som är traditionellt vänster, men även frågor som är traditionellt höger. Det grundas även ur den intervju med Åkesson, där han håller ett vagt ställningstagande vid frågan om ekonomi. Ett centralt ställningstagande kan alltså innebära att Sverigedemokraterna har engagerat i en ”position blurring”-strategi (Rovny et al. 2020 s.250).

4 Metod och material

4.1 Forskningsdesign

4.1.1 Fallstudie

För att besvara frågeställning ett ”Har Sverigedemokraterna mainstreamats?” kommer det metodologiska förhållningsätt som presenteras i Akkerman et al. att nyttjas i denna studie. Denna studie syftar på att bygga vidare på den studie som presenteras i Akkerman et al. genom att undersöka om Sverigedemokraterna börjar mainstreamas, och det blir därför relevant att studera de dimensioner av mainstreaming som författarna presenterar genom samma metodologiska tillvägagångssätt. Operationaliseringarna kommer således dras från de presenterade i Akkerman et al. och presenteras utförligare vid 4.2. Vid analysen kommer resultatet från dessa att redovisas för och ifall Sverigedemokraterna har mainstreamats kommer den förklaringsmodell som presenteras i Akkerman et al. att appliceras för att vidare studera detta. Vidare kommer att det teoretiska ramverket som presenteras i Rovny att appliceras i syfte av att besvara frågeställning två ”Har Sverigedemokraterna engagerat i en ”position blurring”-strategi?”. Detta kommer bland annat att mätas genom att undersöka standardavvikelsen vid experters placering av Sverigedemokraternas positionering vid ekonomiska frågor med data hämtat från CHES. Ju mindre experter är överens om Sverigedemokraternas positionering, desto troligare blir det därför att de engagerat i en ”position blurring”-strategi. Vidare förklaring av hur denna frågeställning ska besvaras presenteras vid 4.2.

Metoden för denna studie blir därför teoriprovande såväl som teorikonsumerande. Den är teoriprovande i den mån att den syftar till att undersöka huruvida det teoretiska förhållningsättet för mainstreaming kan nyttjas på fallet av Sverigedemokraterna, samt

om resultatet i Akkerman et al. är förenlig med analysen av denna studie. Den blir teorikonsumerande eftersom det teoretiska ramverk som presenteras i Rovny (2013) kommer att appliceras. Analysen kommer därför vara av beskrivande karaktär, eftersom teorierna som presenteras kommer att illustrera och till viss del förklara den politiska riktning Sverigedemokraterna går. Analysen kommer även styras av de hypoteser som presenterades vid 3.4. Studien blir därför kumulativ då den avser att bygga vidare på Akkerman et al. genom att analysera Sverigedemokraterna som fall, men även eftersom ”position blurring” undersöks med fokus på endast ett parti.

Denna studie kommer även ha ett multidimensionellt förhållningssätt till politiska problemområden. Den första dimensionen innefattar frågor som relaterar till traditionella ekonomiska frågor på höger-vänster skalan. Den andra dimensionen innefattar mer abstrakta frågor som är kulturella, exempelvis immigration. Detta förhållningssätt härrörs från Rovny (2013), där klassificeringen av dessa dimensioner presenteras och motiveras (Rovny 2013, s.8). Det multidimensionella förhållningssättet kommer även att användas vid appliceringen av dimensioner av mainstreaming, eftersom vid Akkerman et al. artikeln görs det en dimensionell distinktion mellan ekonomiska frågor och kulturella.

4.2 Operationaliseringar

4.2.1 Operationaliseringar av dimensioner av mainstreaming

Den första dimensionen av mainstreaming, radikalitet, kommer att analyseras genom att undersöka Sverigedemokraternas positionering vid immigrationsfrågan vid åren 2010, 2014, och 2019. Datainsamlingen kommer hämtas från CHES, där den valda variabeln är “Position on immigration policy”. Detta kommer användas för att se hur poängen för Sverigedemokraterna och andra svenska mainstream partier kan ha förändrats över tid samt hur de står i relation till varandra. (Jolly et al. 2022).

Variabel	Extrem 1	Extrem 2	Skala
“Position on immigration policy”.	“Strongly favors a liberal position on immigration”.	“Strongly favors a restrictive policy on immigration”	0–10

Tabell 1: Operationalisering av politisk positionering vid immigrationsfrågan. 0=Helt för en liberal policy 10=Helt för en restriktiv policy. (Bakker et al. 2020 s.15)

Den andra dimensionen, ”niceness”, kommer att analyseras genom att undersöka framträdandet av kulturella och ekonomiska frågor i Sverigedemokraternas valmanifest. Det intressanta blir alltså hur mycket eller lite Sverigedemokraterna lyfter vissa frågor i sina valmanifest. Data kommer hämtas från CMP där variablerna för kulturella är 601 till 608 i CMP kodbok, och där frågor som immigration och multikulturalism innefattas. För att mäta traditionella ekonomiska frågor kommer variablerna 401–414, 504–507 att nyttjas, vilket inkluderar frågor som marknadsekonomi och ekonomiskt tillstånd. (Volkens et al., 2019). Val av variabler motiveras utifrån att det är dessa som analyseras i Akkerman et al. artikeln. Resultatet från databasen kommer sedan att användas för att analysera huruvida Sverigedemokraterna breddat sin politiska profil samt hur den står nu i relation till andra svenska partier (Akkerman et al. 2016, s.36–37). Den procentandel som ges vid varje variabel kommer sedan att sammanställas till en total för kulturella respektive ekonomiska frågor framträdande (Se bilaga två för komplett lista och poängsammanställning). Det intressanta vid mätningen av denna dimension blir därför framträdandet av andra frågor, snarare än vad ställningstagandet.

Den tredje dimensionen, anti-etablissemangsmässiga attityder, kommer att analyseras genom att undersöka Sverigedemokraternas eventuella populistiska diskurs i sitt valmanifest 2010, 2014 och 2018. Akkerman et al. presenterar en ordlista över populistiska ord, men hur dessa ord bör ses till sin kontext. Denna studie kommer dock inte att göra en analys av kontexten, eftersom det faller utanför arbetets omfång. Ordlistan är även översatt från engelska till svenska (se bilaga ett för ordlista).

4.2.2 Operationalisering av ”issue introduction” och ”position blurring”

”Issue introduction” kommer mätas genom att undersöka Sverigedemokraternas ställningstagande vid immigrationsfrågan 2010. Ett radikalt ställningstagande vid Sverigedemokraternas primära fråga kan illustrera hur de skiljer sig från mainstreampartier, och hur de introducerat en ny fråga på den politiska arenan. Materialet för detta kommer därför hämtas från CHES, och variabeln blir densamma som presenteras i tabell ett.

”Position blurring” kommer mätas genom att bland annat undersöka standardavvikelsen vid experters placering av Sverigedemokraterna vid ekonomiska frågor. Den standardavvikelse som kommer att undersökas är vid variabeln som mäter partiers positionering vid ekonomiska frågor i relation till dess ideologiska profil, och kommer hämtas från CHES. En högre standardavvikelse i jämförelse med andra partier kommer tyda på en oenighet mellan experterna. Även variabeln som endast återfinns i datasetet från 2019 som uttryckligen frågar experter huruvida partier engagerat i en ”position blurring”-strategi kommer att inkluderas. För att besvara H6 kommer de variabler från CHES som relaterar till ekonomi att medtas, och studera var Sverigedemokraterna placerar sig i relation till andra partier. Se bilaga tre för komplett lista över variabler som relaterar till den ekonomiska dimensionen och vad variablerna avser att mäta samt vilka år de är tillgängliga vid.

4.3 Material

4.3.1 Chapel Hill Expert Survey

CHES är en databas som analyserar europeiska partiers ställningstaganden vid problemområden och politiska sakfrågor. Undersökningen utfördes första gången vid 1999, och har sedan dess skett vid 2002, 2006, 2010, 2014 och 2019. Vid den första undersökningen studerades endast 14 europeiska länder, men vid 2019 innefattades alla EU-medlemsländer samt Norge, Island, Schweiz och Turkiet. Denna databas gör det alltså möjligt att undersöka Sverigedemokraternas ställningstagande vid frågor över tid. De undersökningar som kommer användas för denna studie är de som utfördes 2010, 2014 och 2019. Utöver immigrationsfrågan som presenteras i tabell ett kommer även ytterligare sju variabler att inkluderas. Dessa variabler utgörs av att placera partier vid ekonomiska frågor och kommer avse att mäta ”position blurring”. Den poäng som illustrerar positionering som ges via CHES kommer sedan att sammanställas i diagram där en kort förklaring av skalan ges, men vid bilaga tre presenteras en utförligare förklaring av dessa samt vilka som inte finns tillgängliga vid 2010.

4.3.2 Comparative Manifesto Project

CMP är en databas som utför kvantitativa analyser av partiers valmanifest över tid och klassificerar partiers kvasi-meningar i valmanifest i syfte av att kunna analysera framträdandet och tonvikten partier har vid en politisk fråga. Det ges sedan en poäng som illustrerar procentandelen av framträdandet av denna fråga har i relation till hela partiets valmanifest, som är ligger på en skala 0 – 100 (%). CMP syftar alltså till att undersöka

hur stor procentandel av sina valmanifest partier ger till vissa problemområden (CMP, 2018). Denna databas kommer användas för att analysera huruvida Sverigedemokraterna har breddat sin politiska profil och ifall ekonomiska frågor har börjat få ett större framträdande i deras valmanifest. Databasen kommer alltså att användas för att undersöka den andra dimensionen av mainstreaming ("niceness"). Den kommer även att användas för att undersöka hur framträdandet av kulturella frågor kan ha förändrats i syfte av att illustrera en eventuell skillnad i framträdande vid partiets ekonomiska och icke-ekonomiska dimension. I CMP datasetet analyseras Alliansens valmanifest, istället för de fyra (Centerpartiet, Kristdemokraterna, Liberalerna och Moderaterna) partierna separat (Volkens et al. 2019). I bilaga två presenteras en komplett lista över valda variabler.

4.3.3 Sverigedemokraternas valmanifest

Sverigedemokraternas valmanifest för valrörelserna 2010, 2014, och 2018 kommer även att innefattas i denna studie. Dessa valmanifest kommer, utöver att de analyseras via databasen CMP, att undersöka förekomsten av populistiska ord. De populistiska ord som kommer att analyseras är hämtat från ordlistan presenterad i Akkerman et al. (s.39) (Se bilaga ett för Akkerman et al. lista över populistiska ord samt egen svensk översättning av denna). Valmanifesten kommer även att användas för att illustrera möjliga ställningstaganden vid frågor, och därför kan eventuella texturval inkluderas.

4.4 Avgränsningar

I analysen kommer Sverigedemokraterna att till viss del diskuteras i relation till svenska mainstream-partier. Mainstream-partier är, enligt Akkerman et al., Kristdemokraterna, Moderaterna, Liberalerna och Socialdemokraterna (Akkerman et al. s.7). Varför Sverigedemokraterna kommer att diskuteras i samband med dessa partier är för att illustrera vad mainstream-partiers ståndpunkt är vid ett problemområde och hur Sverigedemokraternas ståndpunkt förhåller sig till det. Att presentera mainstream-

partiernas ståndpunkt eller framträdandet av vissa frågor i deras valmanifest blir alltså relevant eftersom det visar hur det kan skilja sig från Sverigedemokraterna. Avgränsningen blir således att inte undersöka Sverigedemokraterna i relation till Vänsterpartiet, Miljöpartiet och Centerpartiet, eftersom dessa inte utgör mainstream-partier.

En annan avgränsning för denna studie är att endast undersöka detta forskningsproblem under tidsperioden 2010 till 2019. Detta motiveras genom att Sverigedemokraterna tog sig över röstspärren och in i Riksdagen 2010, samt att Sverigedemokraterna kommer att analyseras i förhållande till mandatperioder eftersom valmanifest kommer att studeras. Att tidsperioden sträcker sig till 2019 och inte 2018 då det senaste Riksdagsvalet skedde är på grund av att den CHES-undersökning som kommer att användas utfördes vid 2019.

Vidare kommer inte yttre omständigheter och kriser att studeras och hur dessa kan komma till att påverka Sverigedemokraternas ställningstagande vid frågor. Dessa yttre omständigheter och kriser kan innefatta flyktingkrisen 2015. Detta är på grund av arbetets omfång och det valda materialet för denna studie inte tar detta i beaktning.

4.5 Reliabilitet och validitet

Denna studie avser att mäta om Sverigedemokraterna har mainstreamats samt om partiet engagerat i en ”position blurring”-strategi. Då studien bygger vidare på Akkerman et al. nyttjas även det metodologiska förhållningssätt som presenteras i boken. Validiteten för denna studie blir således hög eftersom metoden genererat valida resultat men som bör appliceras på fall i syfte av att analysera det närmare. Vidare används även den etablerade förklaringsmodell som presenteras i Rovny (2013). Denna förklaringsmodells validitet stärks även på grund av fortsättningsstudien (Rovny et al. 2020) som visar att ”position blurring” fortfarande är ett fenomen hos radikala högerpartier. Ytterligare kan denna studie kan stärka den externa generaliserbarheten hos Akkerman et al. eftersom det är Sverigedemokraterna som diskuteras som fall.

Det bör även reflekteras över att de teorier och studier som används är från 2013 och 2016, vilket kan innebära att de är utförda endast en kort del av den avgränsade tidsperioden. Detta blir dock ett starkare argument för att denna studie är nödvändig eftersom Akkerman et al. och Rovny inte tar Sverigedemokraterna vid den senare tidsperioden i beaktning.

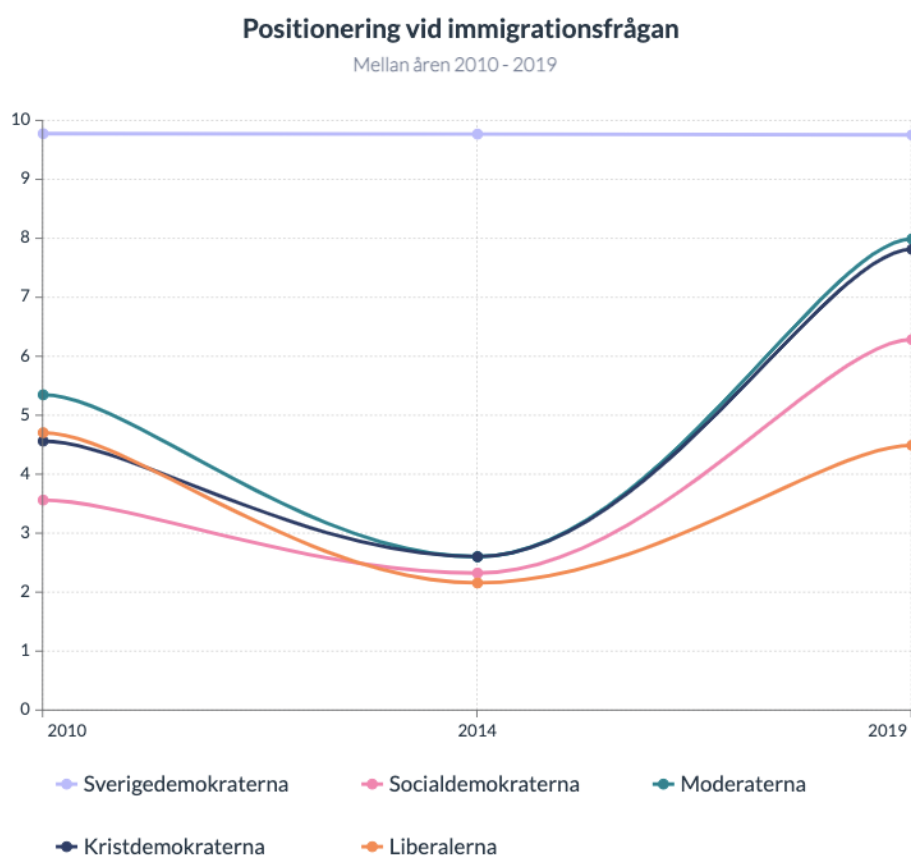
Materialet som hämtas, utöver Sverigedemokraternas valmanifest, kommer från CHES och CMP. Dessa två källor återfinns i även flera andra studier som mäter ställningstaganden samt framträdandet av politiska frågor i valmanifest. Eftersom dessa källor är etablerade anser de kunna ge hög reliabilitet och således hög validitet. Hos CMP finns dock endast de variabler som mäter immigration (positive/negative) endast tillgänglig 2014 och 2018. Dessa variabler anses dock vara för betydande för att inte ha med överhuvudtaget. Det är dessutom fler variabler som relaterar till den ekonomiska som inkluderas än kulturella, men valet av dessa motiveras som tidigare nämnt genom att det är dessa som mäts i Akkerman et al. Ordlistan över populistiska ord ges även endast på engelska. Idealt hade en översättning till svenska inte behövts på grund av risk för felöversättning, men då Sverigedemokraternas valmanifest inte finns tillgängligt på engelska blev detta oundvikligt.

Denna studie kan däremot endast diskutera huruvida Sverigedemokraterna har mainstreamats utifrån de dimensioner som presenterats. För att studera mainstreaming och Sverigedemokraterna i andra aspekter krävs ytterligare studier.

5 Resultat och analys

5.1 Mainstreaming

5.1.1 Radikalitet

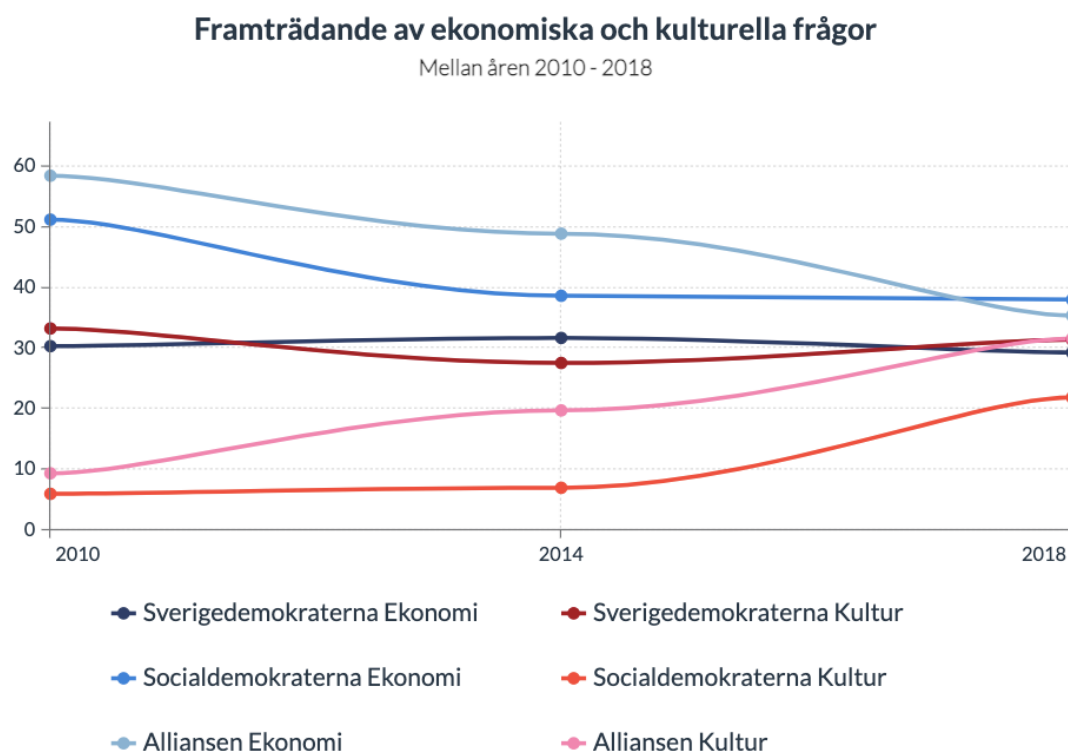
Figur 1: Positionering vid immigrationsfrågan 2010 – 2019. 0=Liberal policy 10=Restriktiv policy (immigrate_policy). Källa: Jolly et al. 2022 (CHES).

Ovanför presenteras Sverigedemokraternas ställningstagande vid immigrationsfrågan över tid i relation till de svenska mainstream-partierna. Poängen, som nämndes tidigare, ligger på en skala noll till tio, och där tio blir fullständigt stöd till en restriktiv policy för immigration. Sverigedemokraterna har inte modererat sitt ställningstagande vid immigrationsfrågan, utan istället upprätthållit det. Vid resterande partier syns dock en annan trend, eftersom partierna placeras lägre vid 2014 än vid 2010 men ökar sedan markant vid 2019 (se bilaga fyra för fullständig poängsammanställning).

Detta ger därför stöd inget till hypotes ett, eftersom förväntningen var att en moderering skulle ha skett. Det visar däremot stöd för den tidigare forskning som Akkerman et al. presenterar att radikala och populistiska högerpartier inte har modererat sitt ställningstagande vid frågor som är centrala till sin identitet (Akkerman et al. 2016, s. 39–41). Det anmärkningsvärda är dock att resterande partier har accelererat sitt ställningstagande mellan åren 2014 – 2019, och synnerligen Moderaterna och Kristdemokraterna. Detta kan tyda på att i samband med det ökade elektorala stödet för Sverigedemokraterna och det radikala ställningstagande frågan, kan ha influerat andra partier att ta efter.

Vid denna dimension har således ingen mainstreaming för Sverigedemokraterna skett, då de har upprätthållit sitt radikala ställningstagande. Däremot blir det en fråga om deras ställningstagande fortfarande kan klassas som radikalt. Både Moderaterna och Kristdemokraternas positionering är nära Sverigedemokraternas vid 2019, men även Socialdemokraterna och Liberalerna närmar sig en positionering för restriktiv policy på immigration. Dessa partier är mainstream-partier och ett radikalt ställningstagande syftar på när det är långt positionerat bort från det mediana, vilket Sverigedemokraterna inte längre är.

5.1.2 "Nicheness"

Figur 2: Framträdande av ekonomiska och kulturella frågor i valmanifest mellan åren 2010 - 2018. Skalan illustrerar procentandelen i relation till hela valmanifestet. Källa CMP.

I figur två illustreras framträdandet av kulturella och ekonomiska frågor i Sverigedemokraternas, Socialdemokraternas och Alliansens valmanifest under åren 2010 till 2018 med data hämtat från CMP. Poängen illustrerar den procentuella andel som partiet ägnat åt frågan i dess valmanifest (se bilaga två för den fullständiga poängsammanställningen).

Framträdandet av ekonomiska i Sverigedemokraternas valmanifest är förhållandevis stadigt under 2010 till 2019, och framträdandet av ekonomiska och kulturella frågor är övergripligt lika mycket. Framträdandet av ekonomiska frågor vid 2010 är dock markant lägre än Alliansen och Socialdemokraterna, samt att framträdandet av kulturella frågor hos Sverigedemokraterna är anmärkningsvärt högre samma år. Det är däremot inte Sverigedemokraterna där en skiftning har skett, utan det är hos Alliansen och Socialdemokraterna där framträdandet av ekonomiska frågor har minskat, varav kulturella har ökat. Detta går till viss del emot hypotes två, eftersom förväntningen var att framträdandet av ekonomiska frågor ska ha ökat. Denna förväntning härleddes ur

indikationen för mainstreaming vid denna dimension men som figur två visar har framträdandet av ekonomiska frågor inte har ökat utan istället varit lika mycket som kulturella frågor. Stödet för hypotes två blir därför tvädelad, eftersom framträdandet inte har ökat men fortfarande förblivit lägre än vad det är hos mainstream-partier. Huruvida mainstreaming vid denna dimension har skett blir därför tvetydligt, då Akkerman et al. presenterar endast att indikatorn för mainstreaming är att framträdandet av ekonomiska frågor ska öka, men det blir oklart vad detta ska vara i relation till. Med detta menas att vid indikatorn för mainstreaming nämns det inte vad som är ”lågt” framträdande eller om framträdandet av ekonomiska frågor ska bli mer än kulturella frågor. Det går dock att spekulera i att det handlar om att framträdandet av ekonomiska frågor är markant mindre än hos mainstream-partier, samtidigt som framträdandet av kulturella frågor är betydligt högre. Detta återfinns vid 2010, men det är däremot inte hos Sverigedemokraterna en förändring har skett utan hos mainstream-partierna. Trots att detta är en anmärkningsvärd skiftning i trend hos svenska mainstream-partier är det inte vad denna studie ämnar undersöka, utan det är huruvida Sverigedemokraterna mainstreamats. Utifrån det som presenterats i Akkerman et al. var indikatorn för mainstreaming vid denna dimension att framträdandet av ekonomiska frågor ska ha ökat (Akkerman et al. s.10), vilket inte har skett.

Vidare är den ekonomiska frågan med mest framträdande i Sverigedemokraternas valmanifest, ”Welfare State Expansion” (504), förs traditionellt sett mest av vänsterorienterade partier. Detta syns även i bilaga två eftersom det är även den ekonomiska fråga som Socialdemokraterna lyfter mest. När radikala högerpartier diskuterar välfärd däremot kantas det ofta av välfärdschauvinism (Ibid. s.35). I Sverigedemokraternas valmanifest från 2018 när de presenterar sin sjukvårdspolitik står det:

I Sverige ska alla medborgare erbjudas bästa möjliga sjukvård inom rimlig tid, oavsett hemort eller plånbok. Vi vill ge vårdpersonalen den uppskattning de förtjänar i form av rimliga löner och en god arbetsmiljö. Vi vill se ett Sverige där kvalitet, tillgänglighet och säkerhet garanteras genom välutbildad och engagerad personal, ett Sverige där infödda svenskar inte diskrimineras i förhållande till personer som vistas i landet illegalt (Sverigedemokraterna, 2018 s.3).

Det kan därför vid detta texturval argumenteras för att när Sverigedemokraterna lyfter ekonomiska frågor kopplat till välfärd, att det fortfarande utmärks av kulturella drag och välfärdschauvinism.

5.1.3 Anti-etablissemangmässiga attityder

Bilaga ett visar framkomsten av populistiska ord i Sverigedemokraternas valmanifest 2010, 2014, och 2018. I valmanifestet 2010 återfanns inga populistiska ord, medan vid 2014 ökar det för att sedan minska vid 2018. Detta visar således inget stöd för hypotes tre, eftersom den populistiska diskursen har ökat. Resultatet är däremot i linje med Akkerman et al., vars resultat även visade att den partiernas populistiska har accelererats (Akkerman et al. s.46). Denna förväntning grundar sig i att ju längre ett populistiskt parti deltar i den politiska arenan, desto större sannolikhet är det att de tonar ner sina anti-etablissemangmässiga attityder eftersom de själva deltar blir en större del av den. Det blir alltså svårare att upprätthålla diskurs som presenterar dem som politiska "outsiders".

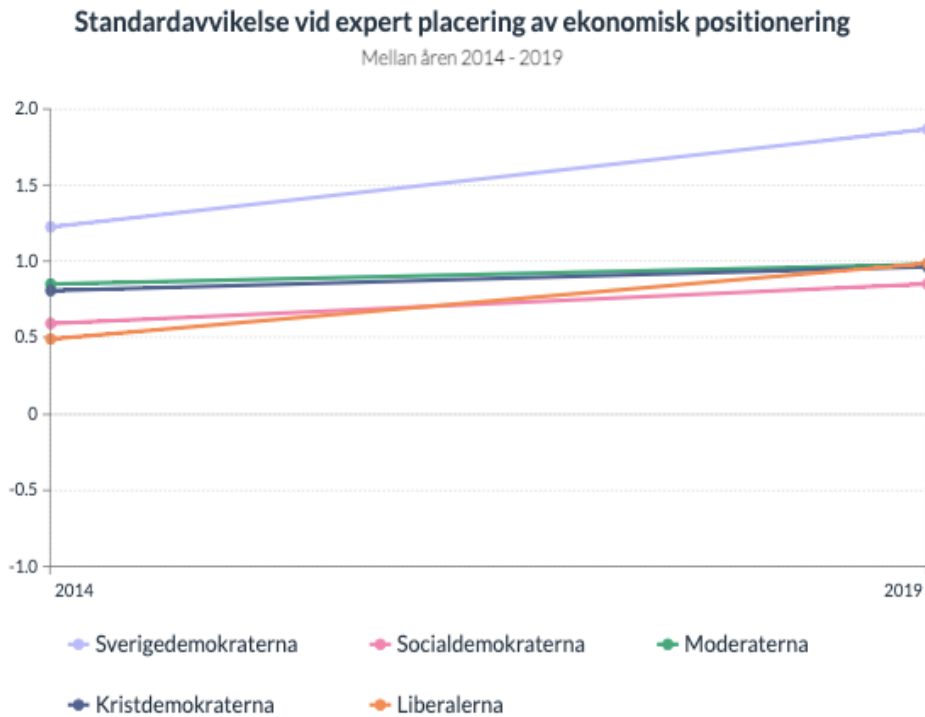
Det blir därför anmärkningsvärt att Sverigedemokraterna går emot förväntningarna för denna dimension. Det blir intressant eftersom det inte framkom några populistiska ord i deras valmanifest från 2010, samt förväntningen att det skulle minska och inte öka. Det blir dock relevant att påpeka att dessa ord inte ses till sin kontext, och att det finns en möjlighet att en populistisk diskurs kan ha förts "utan" dessa ord. Denna studie ämnar dock använda det teoretiska ramverk som presenterats vid Akkerman et al., och utifrån detta har mainstreaming vid denna dimension inte skett. Resultatet visar dock att det inte går att tala om en omfattande populistisk diskurs, då framkomsten av populistiska ord är förhållandevis relativt låg.

5.1.4 "Issue introduction"

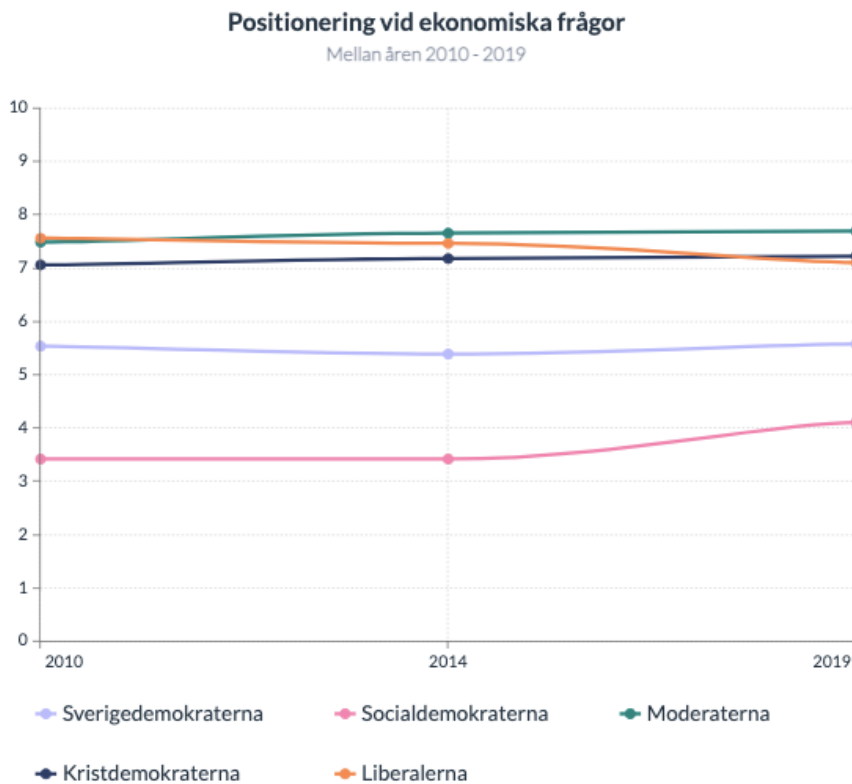
Figur ett visar Sverigedemokraternas positionering vid immigrationsfrågan 2010. Det blir tydligt hur Sverigedemokraternas positionering skiljer sig från mainstream-partiernas, eftersom de tar ett anti-immigrationsmässigt ställningstagande. Radikala högerpartier introducerar nya frågor i syfte av att rubba balansen i det politiska systemet, synnerligen om frågan inte passar in den varande strukturen av konkurrensen. Detta ger således stöd till hypotes fyra, eftersom Sverigedemokraternas positionering skiljer sig starkt från resterande partier.

Det kan därför argumenteras för att Sverigedemokraterna har agerat i en "issue introduction"-strategi, och sedan lyckades med detta eftersom vid 2014 modererade mainstream-partierna sitt ställningstagande vid frågan, möjligtvis för att medvetet motsätta sig från Sverigedemokraternas politik. Samtidigt skedde en vändning vid 2018 eftersom mainstream-partiernas positionering närmade sig Sverigedemokraternas mer än vad de tidigare gjort. Politiska partier är strategiska aktörer som tävlar om vilken fråga som styr agendan, och partier vill att sin primära fråga (immigration) ska vara den främsta.

Det hade även varit intressant för vidare forskning att ställa detta i relation till väljarpreferenser, eller vilken politisk sakfråga som väljare tycker partier representerar bäst. Detta hade möjligtvis kunnat ytterligare illustrera hur ett parti kan ha introducerat en ny fråga till den politiska arenan samt hur väljare reagerar till detta. Att ha ett radikalt ställningstagande vid en av de viktigaste politiska sakfrågorna kan därför vara en gynnsam elektoral strategi, eftersom partiet lyckas skilja sig från mainstream-partier.

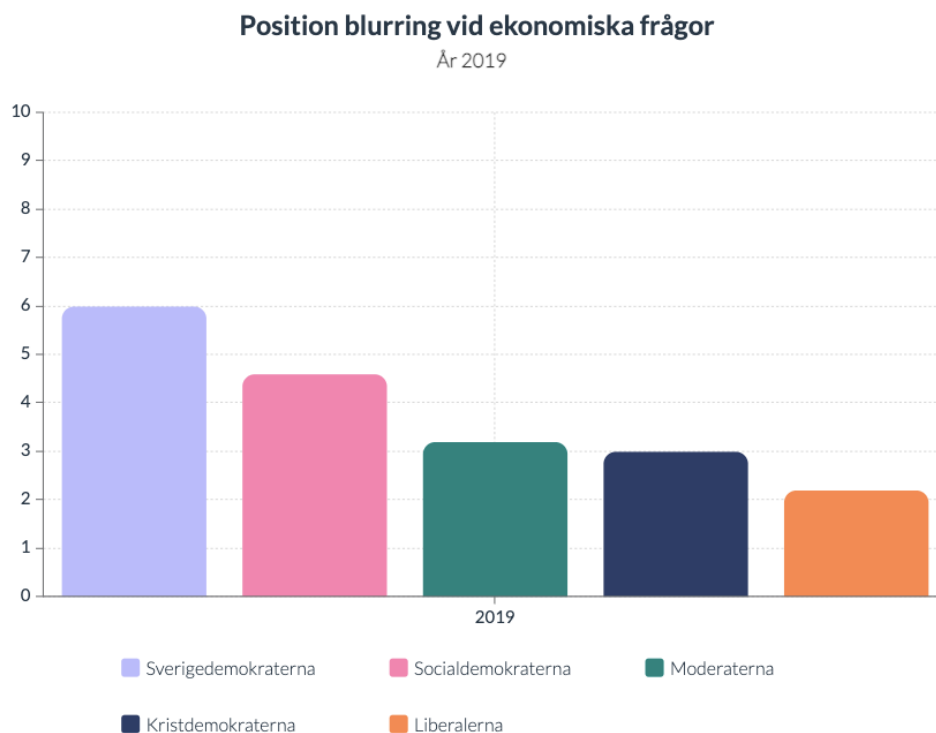
Figur 3: Standardavvikelse vid experters placering av ekonomisk positionering 2014 – 2019 (Irecon_sd). Källa: Jolly et al. 2022 (CHES)

Figur 4: Positionering vid ekonomiska frågor 2010 – 2019. 0 = Vänsterorienterad
10 = Högerorienterad

(Irecon). Källa: Jolly et al. 2022 (CHES)

I figur tre presenteras standardavvikelsen vid experters placering av Sverigedemokraterna inklusive mainstream-partierna vid ekonomiska frågor. Denna figur visar att experter har mindre överensstämmelse vid placeringen av Sverigedemokraterna vid ekonomiska frågor än mainstream-partier. 2014 till 2019 skedde det en ökning av standardavvikelse, men samtidigt var det ingen markant skillnad i placeringen av partiet på traditionella höger-vänster skalan som visas i figur fyra. Sverigedemokraterna har istället förhållit sig på ungefär 5,5 mellan 2014 till 2019, och placerats i mitten av Socialdemokraterna och resterande partier.

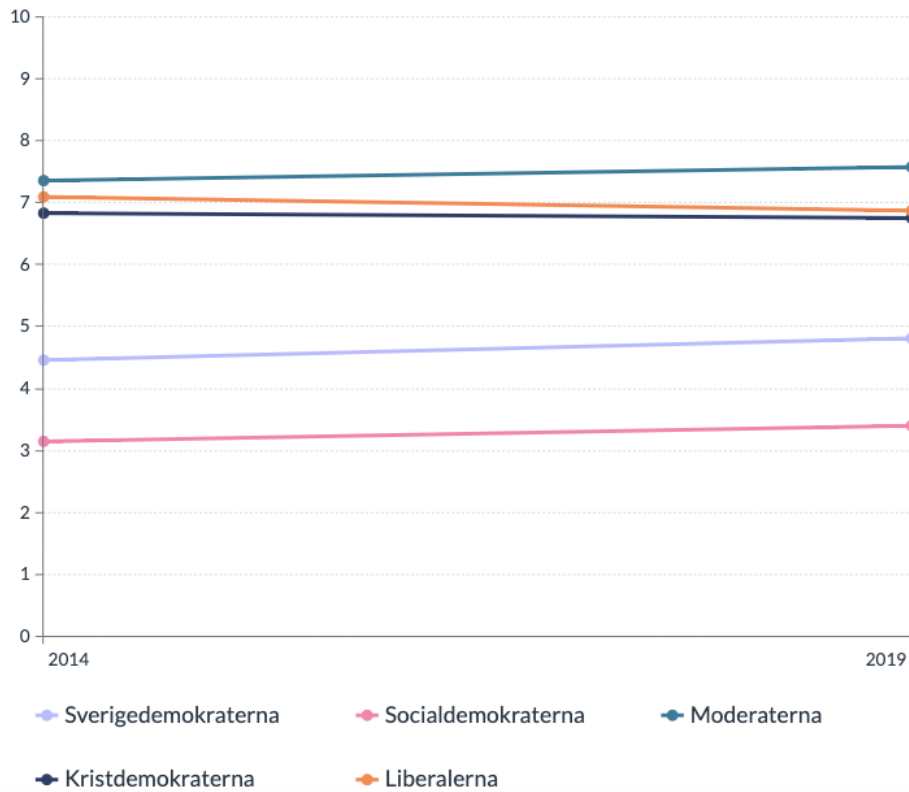

Figur 5: Position blurring vid ekonomiska frågor 2019. 0=Inte alls "blurred" 10=Extremt "blurred". (Irecon_blur). Källa: Jolly et al. 2022 (CHES)

I figur fem illustreras den variabeln som handlar om huruvida partier "suddat ut" sitt ställningstagande vid ekonomiska frågor. Denna variabel är endast tillgänglig vid 2019, men vid denna tidpunkt rangordnades Sverigedemokraterna högre än resterande mainstream-partier. I relation till Socialdemokraterna placeras inte partiet särskilt högre, men i jämförelse med andra högerpartier är det en distinkt skillnad då Sverigedemokraterna placerades ungefär dubbelt så högt.

Positionering vid statlig intervention i marknader

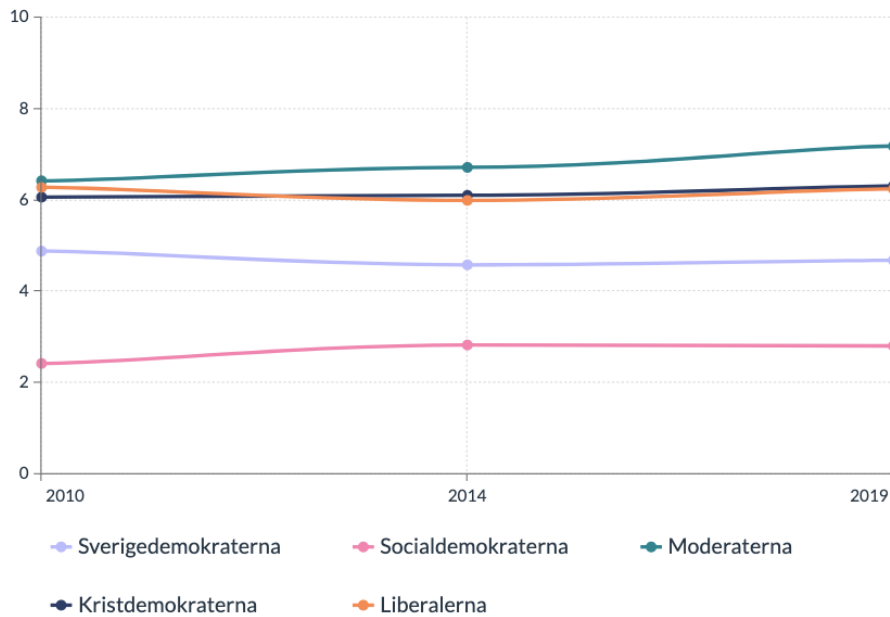
Mellan åren 2014 - 2019

Figur 6: Positionering vid statlig intervention av marknader 2014 – 2019. 0=Helt emot 10=Helt för (econ_interven). Källa: Jolly et al. (CHES)

Positionering vid omfördelning av rikedom från rika till fattiga

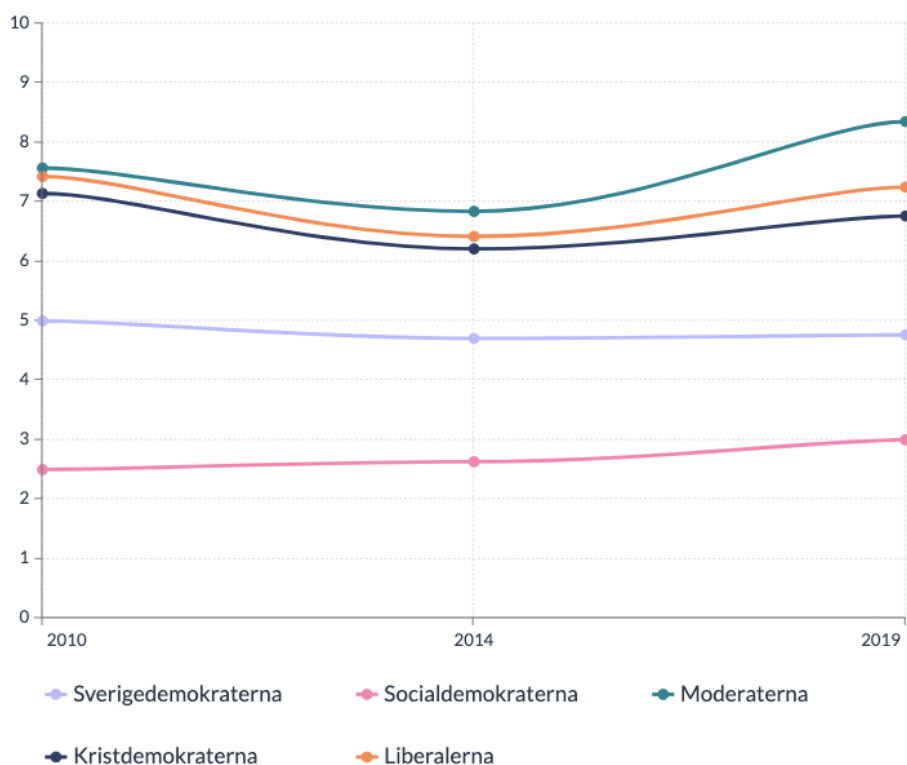
Mellan åren 2010 - 2019

Figur 7: Positionering vid omfördelning av rikedom från rika till fattiga 2010 – 2019. 0=Helt för 10=Helt emot (redistribution). Källa: Jolly et al. 2022 (CHES)

Positionering vid förbättring av Public Service vs. Skatteminskning

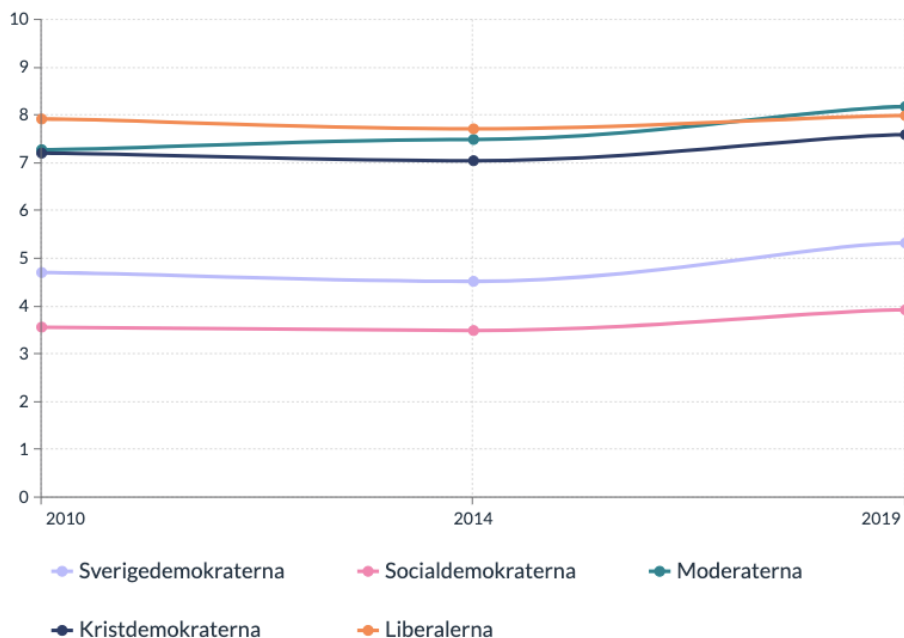
Mellan åren 2010 - 2019

Figur 9: Positionering vid förbättring av Public Service vs. Skatteminskning 2010 – 2019. 0=Förbättring av Public Service 10=Skatteminskning (spendvtax). Källa: Jolly et al. 2022 (CHES)

Positionering vid avreglering av marknader

Mellan åren 2010 - 2019

Figur nio: Positionering vid avreglering av marknader 2010 – 2019. 0=Helt emot 10=Helt för. (deregulation). Källa: Jolly et al. 2022 (CHES)

I figurerna sex till nio illustreras Sverigedemokraterna och mainstream-partiernas positionering vid fyra olika variabler som utgörs av frågor relaterade till ekonomi. Vid dessa figurer upprätthåller samtliga partier vid samma ungefärliga positionering. Sverigedemokraterna, liksom vid figur fyra, placerar sig emellan Socialdemokraterna och resterande mainstream-partier (se bilaga fem för fullständig poängsammanställning av dessa variabler).

Utifrån de figurer som presenteras ovanför går det att analysera huruvida Sverigedemokraterna har engagerat i en "position blurring"-strategi. I figur tre till fyra illustreras standardavvikelsen vid experters placering av Sverigedemokraterna vid ekonomiska frågor, samt Sverigedemokraternas faktiska positionering. Som nämnt tidigare tyder den högre standardavvikelsen för Sverigedemokraterna på att experter har svårare att placera partiet på den traditionella höger-vänster skalan. Vid dessa figurer blir det även anmärkningsvärt att standardavvikelsen för Sverigedemokraterna har ökat, medan positionering har förblivit densamma. På grund av bristen av överensstämmelse mellan experter, går det därför att argumentera för att Sverigedemokraterna strategiskt gett motsägelsefulla uttalanden vid ekonomiska frågor, och därför engagerat i en "position blurring"-strategi.

Vid figur fem där "position blurring"-variabeln presenteras blir det tydligt att Sverigedemokraterna skiljer sig från mainstream-partierna, och synnerligen högerpartierna. Vid denna figur blir det tydligt att Sverigedemokraternas ställningstagande vid ekonomiska frågor är motsägelsefulla eller ambivalenta. Detta är på grund av att, enligt det teoretiska ramverket angett i Rovny (2013, s.5) partiet medvetet suddar ut sin positionering i syfte av att nå ut till så många väljare som möjligt. Vidare hade det varit intressant att undersöka Sverigedemokraternas positionering vid denna fråga över tid för att urskilja en trend.

I figur ett presenteras Sverigedemokraternas ställningstagande vid immigrationsfrågan, vilket utgörs av dess primära dimension. Deras ställningstagande vid denna fråga blir tydligt bland annat på grund av den höga positionering, samt det som presenterades i tidigare forskning att radikala högerpartier för en anti-immigrationspolitik. Vid dess sekundära dimension däremot återfinns en tvetydighet då de för en vänster-orienterad

ekonomisk politik såväl som en höger-orienterad. Detta ger därför stöd till hypotes fem och är i linje med det teoretiska ramverk presenterat i Rovny (Ibid s.5, 20). Det blir därför av ingen vikt att mäta Sverigedemokraterna vid denna dimension, eftersom enligt ”position blurring”-teorin kommer inte radikala högerpartier att modererar sitt ställningstagande vid frågor som tillhör dess primära dimension (Ibid. s.19–20).

Akkerman et al. tar avstamp i vid dimensionen ”niceness” att radikala och populistiska högerpartier ska inkludera fler ekonomiska frågor i sitt valmanifest, eftersom detta är indikatorn för mainstreaming Akkerman et al. 2016 s.10) Att inkludera en ekonomisk fråga i ett valmanifest innebär däremot att partiet måste ta ställning till den, vilket som presenterat ovanför att dessa partier sällan gör. Radikala och populistiska partier som engagerar i en ”position blurring”-strategi vill undvika att ta ställning i ekonomiska frågor då detta kan gynna dem elektoralt.

Figur sex till nio som visar Sverigedemokraternas positionering vid ekonomiska frågor, blir det tydligt att partiet håller en central placering. Detta stödjer således hypotes sex, då förväntning var att partiet skulle placera sig emellan Socialdemokraterna och högerpartierna. Att Sverigedemokraterna placerar sig just där kan bero på flera saker, men det kan argumenteras för att det är på grund av deras motvillighet att lämna ställningstagande vid frågor som utgörs av ekonomi. Detta är därför i linje med den tidigare forskning som Rovny presenterar, då vid figur ett syns Sverigedemokraternas tydliga ställningstagande vid immigration och dess primära fråga medan vid dess sekundära, förhåller de sig ständigt i mitten (Rovny 2013 s.19). Vid en traditionell vänsterfråga som exempelvis omfördelning av rikedom från rika till fattiga håller de en central positionering, och likaså vid en traditionell högerfråga som statlig intervention i marknader. Dessa frågor utgörs till viss del som vattendelare inom traditionella höger-vänster politiken, och det blir således intressant att Sverigedemokraterna håller sig centralt oavsett vilken ekonomisk fråga. Utifrån denna grund går det därför att argumentera för att Sverigedemokraterna har engagerat i en ”position blurring”-strategi.

6 Slutsatser

6.1 Har Sverigedemokraterna mainstreamats?

Vid den första dimensionen av mainstreaming, radikalitet, mättes Sverigedemokraternas positionering vid immigrationsfrågan över tid. Indikatorn för mainstreaming presenterades i Akkerman et al. att radikala och populistiska högerpartier modererar radikala ställningstaganden vid frågor (s.10), och detta blev således förväntningen och hypotes ett för mätningen av denna dimension. Resultatet för denna studie visar däremot, och är i linje med Akkerman et al. resultat (s.47), att mainstreaming vid denna dimension inte skett. Sverigedemokraterna har istället upprätthållit sitt radikala ställningstagande och gick emot hypotes ett.

Den andra dimensionen, nicheness, är indikatorn för mainstreaming att framträdandet av ekonomiska frågor har ökat (Ibid. s.10). Hypotesen för denna dimension blev därför att framträdandet av ekonomiska frågor skulle öka men samtidigt förbli lägre än mainstream-partier. Vid resultatet däremot visas det att framträdandet av ekonomiska frågor varit lika mycket som kulturella frågor samt att det knappt ökat eller minskat över tid. Framträdandet av ekonomiska frågor är däremot lägre hos Sverigedemokraterna än mainstream-partierna. Resultatet vid denna dimension blir därför detsamma som i Akkerman et al (s. 48), eftersom framträdandet inte har ökat. Som presenterat i analysen kan indikatorn för denna dimension till viss del kritiseras, men eftersom denna studie syftar på att ha samma metodologiska förhållningsätt i Akkerman et al. blir slutsatsen att mainstreaming vid denna dimension inte har skett då framträdandet av ekonomiska frågor inte har ökat.

Vid den tredje dimensionen, anti-etablissemangmässiga attityder, analyserades framkomsten av populistiska ord i Sverigedemokraternas valmanifest 2010, 2014 och 2018. Hypotesen för denna dimension var att framkomsten av populistiska ord ska

minska, men som presenterat i resultatet och bilaga ett återfanns inga populistiska ord i valmanifestet 2010. Det ökade däremot vid 2014 för att sedan minska igen 2018. Som nämnt i analysen så bör ord ses till sin kontext samt att det kan föras en populistisk diskurs utan att dessa ord nyttjas. Men utifrån den metod som presenteras hos Akkerman et al. blir slutsatsen således att mainstreaming vid denna dimension inte har skett.

6.1 Har Sverigedemokraterna engagerat i en ”position blurring”-strategi?

Vid figur ett illustreras Sverigedemokraternas radikala ställningstagande vid immigration år 2010. Det blir tydligt att Sverigedemokraternas ställningstagande skiljer sig markant från mainstream-partierna, och skillnaden ökar ytterligare vid 2014. Detta tyder på att partiets ”nya” och ”unika” ställningstagande påverkade den politiska konkurrensen, eftersom det kan argumenteras för att mainstream-partierna tog aktivt avstånd från partiet vid 2014 men sedan justerade sin positionering närmare Sverigedemokraterna vid 2019. Slutsatsen blir således att Sverigedemokraterna har engagerat i ”issue introduction”-strategi och ger stöd åt hypotes fyra.

För att diskutera huruvida Sverigedemokraterna engagerat i en ”position blurring”-strategi var hypotes fem och sex vägledande i analysen. Hypotes fem refererade till att undersöka Sverigedemokraternas ställningstagande i sin primära fråga var tydlig medan vid sekundära frågor är det ambivalent. I det resultat i analysen presenterades det att Sverigedemokraternas ställningstagande i vid immigrationsfrågan är tydlig, medan vid ekonomiska frågor håller Sverigedemokraterna ett centralt ställningstagande oavsett om frågan är traditionellt vänster- eller högerorienterad. Detta gav således stöd till hypotes sex. Slutsatsen för huruvida Sverigedemokraterna engagerat i en ”position blurring”-strategi blir därför att utifrån det resultat och analys som presenterats att de går att argumentera för det. Det krävs dock ytterligare studier kring detta för att undersöka detta mer.

7 Slutdiskussion

Denna studie har undersökt huruvida Sverigedemokraterna har mainstreamats vid dimensionerna radikalitet, ”niceness” och anti-etablissemangmässiga attityder samt diskuterat ifall partiet engagerat i en ”position blurring”-strategi. Studien har varit teoriprövande såväl som teorikonsumerande eftersom den ämnat att undersöka de dimensionerna av mainstreaming presenterat i Akkerman et al. men även applicerat det teoretiska ramverket presenterat i Rovny (2013).

Som nämnt ovan har ingen mainstreaming vid de tre dimensionerna skett, men detta bör nödvändigtvis inte innebära att Sverigedemokraterna inte har mainstreamats överhuvudtaget. Det hade varit av stor vikt att undersöka partiet utifrån andra faktorer som kan tänkas indikera mainstreaming. Vidare hade det även intressant att undersöka hur svenska mainstream-partier kan ha förändrats utefter Sverigedemokraternas inträde i Riksdagen 2010. Exempelvis i figur två där framträdandet av ekonomiska och kulturella frågor illustreras syns en skiftning i mainstream-partiernas valmanifest där de mer och mer börjar likna Sverigedemokraterna.

Något som hade stärkt studien ytterligare är att mäta ”position blurring” på flera olika sätt. Det hade exempelvis varit relevant att studera publika uttalanden av Sverigedemokraterna där de diskuterar ekonomiska frågor för att analysera möjligtvis motsägelsefulla uttalanden. Detta kräver dock ett annat metodologiskt förhållningsätt än vad denna studie valt och faller utanför dess omfång. Det hade även varit relevant att inkludera yttre omständigheter i beaktning, eftersom det kan komma till påverka partiets positionering vid frågor.

8 Referenser

Akkerman, Tijtske., De Lange, Sarah L., & Rooduijn, Matthijs. (2016). *Radical right-wing populist parties in Western Europe: Into the Mainstream?* New York, Ny: Routledge. Kapitel 1 & 2.

Bakker, Ryan., Hooghe, Liesbet., Jolly, Seth., Marks, Gary., Polk, Jonathan., Rovny, Jan., Steenbergen, Marco, Steenbergen., & Vachudova, Milada. (2020). "2019 Chapel Hill Expert Survey." Version 2019.3. Tillgänglig vid chesdata.eu. Chapel Hill, NC: University of North Carolina, Chapel Hill

Bakker, Ryan., Edwards, Erica., Hooghe, Liesbet., Jolly, Seth., Marks, Gary., Polk, Jonathan., Rovny, Jan., Steenbergen, Marco., & Vachudova, Milada. (2015). "2014 Chapel Hill Expert Survey." Version 2015.1. Tillgängligt vid chesdata.eu. Chapel Hill, NC: University of North Carolina, Chapel Hill.

Bakker, Ryan., De Vries, Catherine., Edwards, Erica., Hooghe, Liesbet., Jolly, Seth., Marks, Gary., Polk, Jonathan., Rovny, Jan., Steenbergen, Marco., & Vachudova, Milada. (2012), "Measuring Party Positions in Europe: The Chapel Hill Expert Survey Trend File, 1999-2010," *Party Politics*.

CHES (u.å) Chapel Hill Expert Survey. Hämtat 02-05-22 från: <https://www.chesdata.eu/>

CMP (2018) Working with the Manifesto Project Dataset (Main Dataset). Hämtat 06-05-22 från: <https://manifesto-project.wzb.eu/tutorials/main-dataset>

Jolly, Seth., Bakker, Ryan., Hooghe, Liesbet., Marks, Gary., Polk, Jonathan., Rovny, Jan., Steenbergen, Marco., & Vachudova, Milada Anna. (2022). "Chapel Hill Expert Survey Trend File, 1999-2019." *Electoral Studies*: 75 (Februari). <https://doi.org/10.1016/j.electstud.2021.102420>

Rovny, Jan. (2013). Where do radical right parties stand? Position blurring in multidimensional competition. *European Political Science Review*, 5(01), 1–26.

Rovny, Jan., & Polk, Jonathan. (2020) Still Blurry? Economic Salience, position and voting for radical right parties in Western Europe”. *European Journal of Political Research*: 59, s.248-268.

Sverigedemokraterna (2010) Valmanifest.

Sverigedemokraterna (2014) Valmanifest.

Sverigedemokraterna (2018) Valmanifest.

Valmyndigheten (2019) Valresultat 2010. Hämtat 28-04-22 från: <https://www.val.se/valresultat/riksdag-region-och-kommun/2010/valresultat.html>

Valmyndigheten (2021) Valresultat 2018. Hämtat 28-04-22 från: <https://www.val.se/valresultat/riksdag-region-och-kommun/2018/valresultat.html>

Volkens, Andrea., Krause, Werner., Lehmann, Pola., Matthieß, Theres., Merz, Nicolas., Regel, Sven. & Weßels, Bernhard (2019): The Manifesto Project Dataset - Codebook. Manifesto Project (MRG / CMP / MARPOR). Version 2019a. Berlin: Wissenschaftszentrum Berlin für Sozialforschung (WZB).

9 Bilagor

Bilaga ett: Ordlista över populistiska ord med egen svensk översättning samt framkomst av populistiska ord i Sverigedemokraternas valmanifest 2010, 2014 och 2018. Källa: Akkerman et al. s. 39; Sverigedemokraterna 2010, 2014 & 2018.

<i>Engelska</i>	<i>Svensk övers.</i>	2010	2014	2018
Elit	Elit	0	0	0
Consensus	Konsensus	0	0	0
Undemocratic	Odemokratisk	0	0	0
Corrupt	Korrupt	0	1	2
Propagand	Propagand	0	2	0
Policiti	Politiker	0	3	1
Deceit	Svek	0	0	0
Deceiv	Lur	0	0	0
Betray	Förråd	0	0	1
Shame	Skam	0	1	0
Scandal	Skandal	0	0	0
Truth	Sanning	0	0	0
Dishonest	Oärlig	0	0	0
Establishm	Etablisse	0	0	0
Ruling	Styr	0	4	3
Lying	Ljug	0	0	0

Bilaga två: Lista över kulturella och ekonomiska variabler från CMP samt total poängsammanställning. Källa: Volkens et al. 2019

Ekonomiska variabler (fortsättning nästa sida.)

<i>Variabel</i>	<i>Sverigedemokraterna</i>	<i>Socialdemokraterna</i>	<i>Alliansen</i>
Free Market Economy (401)	2010: 0.49 2014: 0.952 2018: 0.466	2010: 0.0 2014: 0.37 2018: 0.0	2010: 1.635 2014: 3.611 2018: 2.189
Incentives: Positive (402)	2010: 5.882 2014: 2.54 2018: 0.446	2010: 3.546 2014: 2.558 2018: 1.935	2010: 4.061 2014: 1.224 2018: 2.388
Market Regulation (403)	2010: 0.0 2014: 0.0 2018: 0.233	2010: 1.064 2014: 0.184 2018: 0.645	2010: 0.686 2014: 0.734 2018: 0.796
Economic Planning (404)	2010: 0.0 2014: 0.0 2018: 0.0	2010: 2.128 2014: 1.664 2018: 0.0	2010: 0.0 2014: 0.49 2018: 0.0
Corporatism / Mixed Economy (405)	2010: 0.0 2014: 0.0 2018: 0.0	2010: 0.709 2014: 0.37 2018: 0.0	2010: 0.264 2014: 0.0 2018: 0.0
Protectionism: Positive (406)	2010: 0.0 2014: 0.0 2018: 0.0	2010: 0.355 2014: 0.185 2018: 0.0	2010: 0.0 2014: 0.122 2018: 0.0
Protectionism: Negative (407)	2010: 0.0 2014: 0.0 2018: 0.466	2010: 0.0 2014: 0.0 2018: 0.645	2010: 0.316 2014: 0.918 2018: 0.199
Economic Goals (408)	2010: 1.961 2014: 0.0 2018: 0.932	2010: 2.837 2014: 0.739 2018: 0.645	2010: 9.019 2014: 1.04 2018: 0.796

Keynesian Demand Management (409)	2010: 0.0 2014: 0.0 2018: 0.0	2010: 0.0 2014: 0.0 2018: 0.0	2010: 0.053 2014: 0.796 2018: 0.0
Economic Growth: Positive (410)	2010: 0.49 2014: 0.0 2018: 0.233	2010: 3.901 2014: 0.185 2018: 0.0	2010: 1.002 2014: 0.49 2018: 1.095
Technology and Infrastructure (411)	2010: 1.961 2014: 3.175 2018: 4.196	2010: 2.837 2014: 4.621 2018: 3.226	2010: 6.382 2014: 4.59 2018: 3.383
Controlled Economy (412)	2010: 0.0 2014: 0.0 2018: 0.0	2010: 0.0 2014: 0.0 2018: 0.0	2010: 0.0 2014: 0.0 2018: 0.0
Nationalisation (413)	2010: 0.0 2014: 0.0 2018: 0.0	2010: 0.0 2014: 0.185 2018: 0.0	2010: 0.0 2014: 0.612 2018: 0.1
Economic Orthodoxy (414)	2010: 0.0 2014: 0.0 2018: 0.0	2010: 0.0 2014: 0.0 2018: 0.0	2010: 3.27 2014: 0.979 2018: 1.194
Welfare State Expansion (504)	2010: 13.725 2014: 16.508 2018: 16.084	2010: 25.887 2014: 19.963 2018: 16.084	2010: 11.973 2014: 12.668 2018: 16.084
Welfare State Limitation (505)	2010: 0.0 2014: 1.27 2018: 0.932	2010: 0.0 2014: 0.0 2018: 0.0	2010: 0.264 2014: 0.979 2018: 1.891
Education Expansion (506)	2010: 5.882 2014: 6.984 2018: 5.361	2010: 15.248 2014: 17.93 2018: 12.258	2010: 6.171 2014: 9.547 2018: 7.761
Education Limitation (507)	2010: 0.0 2014: 0.317 2018: 0.0	2010: 0.0 2014: 0.0 2018: 0.0	2010: 0.0 2014: 0.0 2018: 0.199
Totalt	2010: 30.361 2014: 31.746 2018: 29.349	2010: 58.512 2014: 48.954 2018: 35.438	2010: 51.267 2014: 38.7 2018: 38.075

Kulturella variabler

<i>Variabel</i>	<i>Sverigedemokraterna</i>	<i>Socialdemokraterna</i>	<i>Alliansen</i>
National Way of Life: Positive (601)	2010: 12.255 2014: 9.841 2018: 8.392	2010: 0.0 2014: 0.185 2018: 2.581	2010: 0.475 2014: 0.061 2018: 8.557
National Way of Life: Negative (602)	2010: 0.0 2014: 0.0 2018: 0.0	2010: 0.0 2014: 0.739 2018: 0.0	2010: 0.0 2014: 2.754 2018: 0.299
Traditional Morality: Positive (603)	2010: 4.902 2014: 0.952 2018: 1.865	2010: 0.355 2014: 0.0 2018: 0.0	2010: 2.004 2014: 0.122 2018: 0.1
Traditional Morality: Negative (604)	2010: 0.0 2014: 0.0 2018: 0.233	2010: 0.0 2014: 0.0 2018: 0.323	2010: 0.0 2014: 0.245 2018: 0.199
Law and Order: Positive (605)	2010: 8.824 2014: 7.302 2018: 10.023	2010: 1.418 2014: 2.957 2018: 14.516	2010: 2.795 2014: 8.201 2018: 11.443
Civic Mindedness (606)	2010: 0.0 2014: 1.27 2018: 2.564	2010: 4.255 2014: 2.403 2018: 0.645	2010: 3.586 2014: 2.999 2018: 1.891
Multiculturalism: Positive (607)	2010: 0.0 2014: 0.635 2018: 0.0	2010: 0.0 2014: 0.0 2018: 0.323	2010: 0.369 2014: 2.57 2018: 0.0
Multiculturalism: Negative (608)	2010: 7.353 2014: 4.127 2018: 2.564	2010: 0.0 2014: 0.0 2018: 2.258	2010: 0.184 2014: 0.184 2018: 4.975
Immigration: Negative (601.2)	2010: - 2014: 3.492 2018: 5.828	2010: - 2014: 0.0 2018: 1.29	2010: - 2014: 0.0 2018: 3.881
Immigration: Positive (602.2)	2010: - 2014: 0.0 2018: 0.0	2010: - 2014: 0.739 2018: 0.0	2010: - 2014: 2.754 2018: 0.299
Totalt	2010: 33.304 2014: 27.619 2018: 31.469	2010: 6.028 2014: 7.023 2018: 21.936	2010: 9.413 2014: 19.79 2018: 31.644

Bilaga tre: Lista över variabler från CHES. Källa: Bakker et al. 2012, 2015, 2020.

<i>Variabel</i>	<i>Extrem 1</i>	<i>Extrem 2</i>	<i>Skala</i>	<i>Kommentar</i>
<p>“How blurry was each party’s position on economic issues in 2019”</p> <p>(Irecon_blur)</p>	<p>“Not at all blurred”</p>	<p>“Extremely blurred”</p>	<p>0 - 10</p>	<p>Endast tillgänglig 2019.</p>
<p>“Position of the party in 2019 in terms of its ideological stance on economic issues. Parties can be classified in terms of their stance on economic issues such as privatization, taxes, regulation, government spending, and the welfare state”</p> <p>(Irecon)</p>	<p>“Extreme left”</p>	<p>“Extreme right”</p>	<p>0 - 10</p>	<p>Vänsterorienterade-partier talar för en aktiv roll av staten, medan högerorienterade-partier vill ha en reducerad statlig påverkan.</p>
<p>“Standard deviation of expert placement of the party in 2019 in terms of its ideological stance on economic issues”</p> <p>(Irecon_sd)</p>				<p>Denna variabel ger endast standardavvikelsen, och inte placering av partier. Endast tillgänglig 2014 - 2019.</p>
<p>“Position on redistribution of wealth from the rich to the poor”</p> <p>(redistribution)</p>	<p>“Strongly favors redistribution”</p>	<p>“Strongly opposes redistribution”</p>	<p>0 - 10</p>	

<p>“Position on improving public services vs. reducing taxes during 2019”</p> <p>(spendvtax)</p>	<p>“Strongly favors improving public services”</p>	<p>“Strongly favors reducing taxes”</p>	<p>0 - 10</p>	
<p>“Position on deregulation of markets”</p> <p>(deregulation)</p>	<p>“Strongly opposes deregulation of markets”</p>	<p>“Strongly favors deregulation of markets”</p>	<p>0 - 10</p>	
<p>“Position on state intervention in the economy”</p> <p>(econ_interven)</p>	<p>“Fully in favor of state intervention”</p>	<p>“Fully opposed to state intervention”</p>	<p>0 - 10</p>	<p>Endast tillgänglig 2014 - 2019.</p>

Bilaga fyra: Fullständig poängsammanställning vid immigrationsfrågan 2010 – 2019. Källa: Jolly et al. 2022.

Parti	År	Poäng
Sverigedemokra	2010	9.785714149475098
Sverigedemokra	2014	9.777777672823965
Sverigedemokra	2019	9.764705657958984
Socialdemokrate	2010	3.57142925262451
Socialdemokrate	2014	2.3333332538604736
Socialdemokrate	2019	6.294117450714111
Moderaterna	2010	5.357142925262451
Moderaterna	2014	2.6111111640930176
Moderaterna	2019	8.0
Kristdemokrater	2010	4.5714287757873535
Kristdemokrater	2014	2.6111111640930176
Kristdemokrater	2019	7.823529243469238
Liberalerna	2010	4.714285850524902
Liberalerna	2014	2.1666667461395264
Liberalerna	2019	4.5

Bilaga fem: Fullständig poängsammanställning av ekonomiska variabler från CHES. Källa: Jolly et al. 2022.

Parti	År	Lrecon SD	Lrecon	Spendvtax	Redistribution	Deregulation	Econ_interven	Lrecon_blur
Sverigedemokra	2010	-	5,54545	5	4,88889	4,71429	-	-
Sverigedemokra	2014	1,231174	5,40000095	4,705882549	4,588235378	4,529411793	4,470588207	-
Sverigedemokra	2019	1,872793	5,58824	4,76471	4,6875	5,33333	4,82353	6
Socialdemokrate	2010	-	3,42857	2,5	2,42857	3,57143	-	-
Socialdemokrate	2014	0,5976143	3,428571463	2,631578922	2,833333254	3,5	3,15789485	-
Socialdemokrate	2019	0,8574929	4,11765	3	2,8125	3,93333	3,41176	4,6
Moderaterna	2010	-	7,5	7,57143	6,42857	7,28571	-	-
Moderaterna	2014	0,8563488	7,666666508	6,842105389	6,722222328	7,5	7,368421078	-
Moderaterna	2019	0,9851844	7,70588	8,35294	7,1875	8,1875	7,58824	3,2
Kristdemokrater	2010	-	7,07143	7,14286	6,07143	7,21429	-	-
Kristdemokrater	2014	0,8135753	7,190476418	6,210526466	6,111111164	7,055555344	6,842105389	-
Kristdemokrater	2019	0,9701425	7,23529	6,76471	6,3125	7,6	6,76471	3
Liberalerna	2010	-	7,57143	7,42857	6,28571	7,92857	-	-
Liberalerna	2014	0,496031	7,476190567	6,421052456	6	7,722222328	7,105263233	-
Liberalerna	2019	0,9926198	7,11765	7,25	6,25	8	6,88235	2,2

Bilaga sex: Partier och länder som inkluderas i Akkerman et al. samt det genomsnittliga valresultatet under tidsperioden. Källa: Akkerman et al. 2016 s.2 (direkt hämtat).

<i>Country</i>	<i>Party</i>	<i>1990–1999</i>	<i>2000–2009</i>	<i>2010–2015</i>
Austria	BZÖ		7.4	3.5
	FPÖ	22.0	12.8	20.5
Belgium	FNb	1.6	2.0	
	VB	8.1	11.8	5.8
Denmark	DF	7.4	13.2	16.7
	FrP	5.1	0.6	
Finland	PS	2.4	2.9	18.3
France	FN	13.7	7.8	13.6
	MNR*		1.1	
Germany	REP*	1.9	0.6	
Greece	LAOS		3.9	1.8
Italy	LN	9.1	5.6	4.1
Netherlands	CD	1.6		
	LPF		11.4	
	PVV		5.9	12.8
Norway	FRP	10.8	19.9	16.3
Sweden	NyD	4.0		
	SD		3.3	12.9
Switzerland	SVP	16.4	27.8	28.9
United Kingdom	BNP*		1.9	
	UKIP*		1.9	7.9
Average		8.0	7.5	12.5

Notering: * Innebär att partiet endast blev invalt till Europaparlamentet.